

NOVI TEHNIK

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELSAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

S prejšnjo številko Novega tednika smo se kar dobro posioviili s tiskarskimi škrati od starega leta. Vrag vedi ali res? Kruh ta vsakdanji, ki je bil na uvodni fotografiji (takšen kmečki, iz stare dobre krušne peči na drva, za katerim gospodinje v mestu lahko le vdihujejo) se je sprevergel v abstraktno slikarstvo. Ni naključje, da smo mnogi ugibali, kaj utegne na sliki biti. Reče nekdo goba, drugi rudnina z Lune, tretji, zemlja od daleč. Večina jih je pomislila na vse kaj drugega kot na kruh. Mar smo še pozabili, kakšen je dober kruh?

Pri mojem podpisu v zapisu na tretji strani pa je tiskarski škrat pripisal: Rešitev iz prejšnje številke, kot bi hotel zapolniti prostor ali pa iz sestanka narediti novo križanko. Težko bi vam pojasnil, zakaj si je škrat to dovolil, le da ne gre za sabotažo, mi menda lahko pritrdite.

Posebej za bralke: preberite napotek za izlet na morje, če želite biti med 1000 ženskami, ki bodo potovale z nami.

VAS UREDNIK

CELJSKA PORODNIŠNICA

OBETAJOČ START 77

KONEC IN ZAČETEK LETA V ZNAMENJU FANTOV

Ce se dan po jutru ocenjuje, potem lahko rečemo, da bodo letos imele besedo »hlače«, saj je prvi dan novega leta v celjski porodnišnici zagledalo luč sveta kar 14 novih državljanov, od tega osem dečkov in šest deklic. Na prvih treh mestih so dečki!

Ko sva z Dragom drugega januarja dopoldne obiskala celjsko porodnišnico sta naju poleg ljubeznivih sester sprejela tudi dežurna zdravnica dr. Vladimir Lukič in dr. Tončka Završnik. Poklepali smo o burni silvestrski noči, ko je bil dežurni prav dr. Vladimir Lukič. Babica Pavla je prinesla debele knjigo, kjer je zapisano, da je lani v celjski porodnišnici bilo srečno rojenih kar 2970 otrok ali trije več kot leta 1975! Plan je bil torej dosežen in presežen! Bravo! Ko bi le tako bilo tudi letos! To je želja nas vseh.

Zadnja mamica, ki so ji

pomagali, da je rodila še v letu 1976, je bila NATALIJA KLANČISAR iz Celja. Njen prvorojenec je kot zadnji med 2970-timi nadebudniki zagledal luč tega sveta ob 22.50! Potem je bil v porodni sobi mir prav toliko časa, da si je dežurna ekipa ob kavici lahko voščila SREČNO 77 in se že odpravila na delo.

Ob 00.31 je kot prva v letošnjem letu v celjski porodnišnici rodila FRIDA SUHOLEZNIK, gospodinja iz Vojnika. Njen prvi sin Ferdo je tehtal ob rojstvu 2970 gramov in bil svetlika 49 centimetrov. Kar pa je najvažnejše — rodil se je zdrav in čez dva dni je prvič »pozirala« našemu fotoreporterju ter se nekam krmežljivo namuznil v močno luč, češ, »kaj me motite že na začetku moje poti s takimi tečajnimi zadevami...« Z rodicami se je pomel po nosku, nato pa varno zaspal v na-

ročju presrečne mamice. »Zdaj imam tri otroke, dve hčerki in zdaj sina. Res je, veliko dela bo, vendar izredno srečna sem in delo bom zmogla. Tudi mož je presrečen, da je dobil naslednika. Pa resnično hvala vam, da da ste me obiskali in mi izročili darilo MODE.«

Druge je v letošnjem letu rodila DARINKA GORIŠEK iz Debra pri Laškem, in sicer tudi fantka, tretja pa je povila sina DRAGICA BARBULOVIČ iz Celja.

In še ena zanimivost, ki so jo zabeležili prvi trije korenjaki:

Suholežnikov pob je od vseh štirinajstih prvojanuarskih najdaljši (49 cm), Goriškov je najlažji (2540 g) in Barbulovičev najtežji (4510 gramov)!

Pa srečno vsem štirinajstim ter vsem ostalim, ki prihajajo za njimi! Srečno in zdravo, kot je bil začetek njihovega življenja!

HALO 988

PRAZNIK MED TELEFONI

SILVESTROVO ONKRAJ ŽICE: SICER MIRNO

Telefoni s svojim brnenjem ne poznajo praznikov, to prav dobro vedo telefonistke na celjski pošti. Zvonili so tudi v noči iz starega v novo leto. In nanesejo je, da se je na telefonske pozive v silvestrski noči oglašala CILKA ŠUSTER. Obiskali smo jo po novoletnih praznikih, da bi izvedeli, kaj vse so jo ljudje spraševali, kaj so želeli izvedeti.

Kdaj ste nastopili službo?
»Ob 20. uri. Med telefoni sem ostala vse do 7. ure zjutraj.«

Za telefonskimi klici stojijo ljudje. Kaj so ta večer želeli izvedeti?

»Klicev je bilo precej. Več kot sem pričakovala in več kot sicer. V glavnem so spraševali za telefonske številke naročnikov. Verjetno so jim želeli voščiti kar preko telefonov. Ljudje nasploh želijo izvedeti vse mogoče stvari in tako je bilo tudi na Silvestrovo:

— Kakšna je nadmorska višina Celja?

— Ali je v Žalcu sneg?

— Če bo prihodnji mesec snežilo?

— Koliko je ura?

In spet: koliko je ura? Kajti bližala se je polnoč.

Ceprav je bilo veliko telefonskih pozivov, je bila v bistvu to mirna noč.

So bili ljudje, ki so to noč

klicali, prijazni? So vam voščili srečno novo leto?

»Da. Bili so prijazni, vsaj v veliki večini. Vsi, ki so klicali, skoraj vsi, so mi tudi zaželeli srečno.«

So prijazni tudi sicer, v ostalih dneh leta?

»Na to bi kar težko odgovorila. Veliko let sem že med telefoni in človek se čez čas rutirja, kakor radi pravimo. Včasih nas kdo pošteno nadere, ne da bi se zavedal, da mu na zastavljeno vprašanje res ne moremo odgovoriti. Nema lokrat se kdo ponorčuje iz nas, ne da bi vedel za me-

ro Sale. Zal so to tudi dostikrat otroci, ki si krajšajo čas s telefonskimi klici. Toda takšno je pač naše delo in nič se ne da pomagati. Na telefonski poziv se je seveda treba oglašati.

Znate veliko števil in podatkov na pamet?

»Veliko. Toda navadno jih večino še enkrat preverim predno odgovorim.«

Tako je preživela silvestrsko noč Cilka, medtem ko je bil tudi njen mož v službi, sin pa je doma sladko spal.

MATEJA PODJED

Prostor za naročnikov naslov:

V navadi je že, da vsako leto (prvi ali drugi dan) obiščemo celjsko porodnišnico in čestitamo tisti mamici, ki je podarila življenje prvemu občanu. To je bila letos FRIDA SUHOLEZNIK, gospodinja iz Vojnika, ki je rodila tretjega otroka — po dveh deklicah fantka Roberta. Mali korenjak je prijokal na svet ob 00.31 in bo verjetno med prvimi, če ne že prvi letos rojeni Slovenec. Fant je zdrav, mamica srečna, seveda pa z njima tudi očka, ki je zaposlen v celjskem Cestnem podjetju ter obe sestrici. Darilo za prvega celjskega občana v letošnjem letu je poleg našega uredništva prispevala že po tradiciji tudi celjska MODA.

Foto: DRAGO MEDVED

10.10.1976

GIMNAZIJA CELJE: RAZGIBANO

Pretekli teden je bilo na gimnaziji dosti zanimivih dogodkov. Med drugimi bi omenili tele:

Ves teden so dijaki obiskovali politično šolo. Udeležili so se vsi predsedniki oddelčnih skupnosti. Predavatelji so govorili o vodenju sestanka, o samoupravnem življenju na šoli, o novem sistemu šolanja, o delu ZSMS in o programiranju dela. Po predavanjih se je razvila razprava, tako da so dijaki lahko izvedeli, kar jih je zanimalo. Vsa predavanja so trajala po 2 učni uri.

V četrtek so sprejeli v Zvezo komunistov 10 mladih članov. To so učenci 3. in 4. letnikov, ki so se izkazali pri delu v oddelčnih skupnostih in izven njih. Sedaj ima ZK na gimnaziji že 31 članov.

V petek, 24. 12. 1976, so na slovesnosti v dvorani pod Golovcem sprejeli v enote teritorialne obrambe mladince in mladinke, ki so se za to prostovoljno prijavili. Tako so tudi dijaki naše gimnazije pripomogli k vzdušju ob prazniku JLA.

ZELJA CILENSEK

FRANCE POPIT OB 00,15 LETOŠNJEGA LETA

ZA URESNIČITEV ŽELJA

PREDSEDNIK SLOVENSkih KOMUNISTOV V NAMI

Med gosti na prvem silvestrovanju v restavraciji veleblagovnice NAMA v Zalcu je bil tudi predsednik Centralnega komiteja ZKS France Popit. Ni mu bilo težko najti nekaj minut in spregovoriti o tem, zakaj si je za kraj silvestrovanja izbral prav Zalec, kako je zadovoljen z dosežki delovnih ljudi v lanskem letu in seveda kaj pričakuje od letošnjega leta. Pogovor — čeprav kratek, vendar izredno prijeten — je stekel takorekoč ob čistem rojstvu novega 1977. leta ali natančno ob 00,15. Številni obiskovalci si še niso dobro izrekli vseh dobrih želja za letošnje leto ter so se vrteli ob razigranih zvokih, ko je za mizo stekel naslednji pogovor:

Tovariš predsednik, dovolite, da vam v imenu številnih bralcev in poslušalcev Novega

tednika ter Radia Celje zaželim prijetno bivanje v Zalcu in seveda dobro silvestrovanje. Zakaj ste se odločili prav za Zalec, saj vemo, da ste prejšnje leto bili v Velenju?

»Na silvestrovanje v Zalec v restavracijo veleblagovnice NAMA sem prišel na povabilo predstavnikov žalske občine. Seveda mi za to ni bilo treba dvakrat reči, ker sem vedno rad med veselimi ljudmi in to Savinjskani so.«

Kako ocenjujete prvo silvestrovanje v objektu, ki je velikega pomena za Zalec in okolico?

»NAMA je dobro organizirala prvo pričakovanje novega leta v njihovih prostorih.«

Vaša ocena lanskih dosežkov?

»Kar se pa tiče ocene doseženih rezultatov v lanskem letu mislim, da je bilo dosti

narejenega, to pa lahko ocenijo tudi naši delovni ljudje, ki so k temu pripomogli. Brez njih teh rezultatov ne bi bilo.«

Želje za letošnje, komaj rojeno leto?

»Naša naloga je, da tudi v letošnjem letu vložimo vse napore za uresničitev ciljev, ki jih delovni ljudje pričakujejo od nas.«

Bomo to dosegli?

»Kot vidite je razpoloženje na višku, zato pričakujem, da bo novo leto 1977 prineslo vsem delovnim ljudem samo vse najlepše. To je tudi moja želja, vendar bo za to potrebno maksimalno zalaganje nas vseh.«

Se kozarec rdečega slovenskega vina in želja po vsem najboljšem, zato pa ponovna predanost silvestrski noči s pesmijo, plesom in klepetom.

ŠENTJUR

NALOGI SO OBSEŽNE

NAČRTI ZA LETO 1977 V ŠENTJURSKI OBČINI

V Šentjurju so se danes zjutraj prvič v letošnjem letu zbrali delegati vseh treh zborov občinske skupščine na svojo 20. redno sejo. Osrednja točka dnevnega reda je bila nedvomno obravnava osnutka resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Šentjur ter neposrednih nalogah v letu 1977.

Dokaj obsežno so si zastavili prednostne naloge, ki jih bodo uresničevali skozi vse leto bodisi na področju industrije, kmetijstva, gostinstva in turizma, družbenih dejavnosti in še bi lahko naštevali.

Na področju kmetijstva bodo večjo pozornost posvetili racionalnejšemu izkoriščanju obstoječih naravnih bogastev in povezovanju ter sodelovanju kmetov. Okrepili bodo kooperacijsko proizvodnjo s trajnejšo obliko sodelovanja in to v živinoreji, sadjarstvu in jagodičevju. Načrtujejo melioracijo zemljišč in pripravo dokončne sanacije klavnice v sklopu sestavljene organizacije združenega dela Dobrina.

Na področju gostinstva in turizma bodo v tem letu opravili celovito analizo stanja na tem področju. Poudarek želijo dati predvsem

imečkemu turizmu. V soseski »center« načrtujejo izgradnjo restavracije, ki je za turistični razvoj tega kraja več kot upravičena. Pomembne so tudi prednostne naloge na področju stanovanjsko-komunalne dejavnosti, ki zajemajo nadaljnjo gradnjo družbenih stanovanj, modernizacijo regionalnih in lokalnih cest, zaščito vodnih izvirnov v Okrogu in Bohorju in med drugim tudi sprejetje zazidavnih načrtov Planina, soseske center Šentjur, Dobje in nova izmera Šentjurja v površini 80 hektarjev. Pripravi bodo še nov samoupravni sporazum o izločanju sredstev za stanovanjsko izgradnjo.

Prav tako obsežne so naloge iz področja družbenih dejavnosti, ki izhajajo iz sprejetega družbenega plana razvoja občine.

M. P.

Glasovali bomo »ZA«, ker želimo vsem otrokom lepše življenje. 16. januar 1977 — naš praznik, praznik in potrdilo naše zavesti!

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

SKUPNI — NE VIŠJI INTERESI

Seveda bi lahko v nedogled vlekli samozaščito na področju zasebne varnosti in varnosti osebnih lastnin. Kaj vse bi še lahko povedali o vsem tem, največ pa seveda ljudje, ki delajo v organih javne varnosti, v milici, na sodiščih.

Toda preidimo zdaj od zasebnosti k občemu interesu za varnost. Nekateri seveda hudo sektašijo, ko razlagajo, da je družbena samozaščita nad osebnim interesom občana. Ta širša raven družbene samozaščite samo združuje interese posameznikov v širše in po stopnji organiziranosti tudi na višje oblike.

Pravzaprav je ravno varnost v najširšem pomenu besede bila povod za to, da je človek iz najbolj primitivnih oblik družbenega sožitja začel razvijati organizirane družbenega značaja, od rodovnih skupnosti do države z vsemi klasičnimi institucijami. Varnost v šir-

šem pomenu pa pravzaprav pomeni vse kar zadeva človekov interes, vključno z naravo, našim okoljem itd.

Pravzaprav je meja, kje neha zasebni in kje začne družbeni interes za varnostjo, zbrisana. Le malokdaj se zgodi kaj negativnega, kar je izključno v škodo posameznika. Na nek način se posledično odraža na druge.

PIŠE IN UREJA JURE
KRAŠOVEC (20)

Tipičen primer za to je prometna nesreča. Nikomur ni ljubo, če je povozil pešca, ki je napačno prečkal cesto. Niso tu samo stroški in izguba časa zaradi postopka, ki ob takšnih zadevah vselej teče, končno je tu tudi človeška plat problema. Samo človek brez vesti se ne sekira za kaj takega — čeprav ni kriv.

Pred leti je v celjski okolici gorela tovarna. Milijoni so od minute do minute izginevali v dimu in ognju. Morda je bila za koga nepomembna stiska kmeta iz sosesčine, ki je rotli gasilce, naj poškrbijo slamnato streho njegovega kozolca, ki bi se lahko vžgal že z najmanjšo iskro, kajti stal je v najbližnji sosesčini. Morda bi celo kdo rekel — takšna malenkost...

Toda če bi plamen obliznil slamnato streho, bi zajel požar tudi hišo, hlev. Zavarovalnica bi imela še več stroškov, družba bi bila dolžna pomagati onesrečeni družini, ljudi bi bilo treba spraviti nekam pod streho... Ali ni samo nekaj naštetih posledic dovolj jasen dokaz, kako je vsak zasebni problem hkrati tudi družben — če drugače ne, prizadetu je zmanjšana moralna, s tem storilnost in skaljen odnos do soljudi.

OBČINA LAŠKO

PO UHOJENI POTI

POSTOPNO OŽIVLJANJE GOSPODARSKE AKTIVNOSTI

Na seji zadnje dni lanskega leta je skupščina občine Laško sprejela resolucijo o izvajanju družbenega načrta občine v letu 1977. V tej resoluciji je rečeno, da se bo družbenoekonomski razvoj v letošnjem letu razvijal na osnovi značilnosti razvoja v minulnem letu. Ta izhajena pot, po kateri naj bi v tej občini v letošnjem letu hitreje in varneje hodili, je v naslednjem: Pospešen je bil razvoj samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov, ki so temeljili na dohodkovnih odnosih. Skladnejša so bila tudi gibanja na tržišču. V drugi polovici leta se je gospodarska aktivnost povečala. So pa bile tudi nekatere napake gospodarjenja, katerih se bo treba letos izogniti, predvsem dohiteletu zamujeno za izvoz, ki mu spet odpirajo vrata in končno je treba dosledno izpeljati načeli rasti dohodkov, ki bodo na ravni produktiv-

nosti dela, kar lani ni bil povsod slučaj.

V letu 1977 naj bi v občini Laško z obstoječimi in novimi zmogljivostmi v gospodarstvu dosegli 8 odstotno rast družbenega proizvoda, le za kmetijstvo in gozdarstvo je ta odstotek nižji. Nadalje naj bi se stopnja zaposlenosti v letu 1977 povečala za 3,7 odstotka, hkrati pa stopnja storilnosti za 4,5 odstotka, ker sicer bi bil cilj, intenzivirati gospodarski razvoj, zgrešen.

V letošnjem letu bo treba oživetiti izvoz. V občini Laško je nekaj takih podjetij, ki so že in naj bi tudi v bodoče usmerjale del svoje proizvodnje v izvoz. Zlasti naj bi v izvoz usmerili tiste proizvode, za katere so tržne možnosti na domačem tržišču omejene. In osebni dohodki naj bi rasti v sorazmerju z rastjo produktivnosti dela. Delitve-

na razmerja morajo v bodoče zagotoviti plačilo po vložnem delu, ker le tako je mogoče spodbujati produktivnost dela.

Večja reproduktivna sposobnost gospodarstva, v letošnjem letu imajo nekatere delovne organizacije v občini ambiciozne načrte (TIM, Papičnica, turizem, kmetijstvo), bo dosežena le tako, če se bo splošna in skupna poraba, pa tudi osebna, počasneje naraščala. Predvideno je, da bi le-ta bila za 10 odstotkov nižja od rasti družbenega proizvoda.

V občini Laško pa so še posebej načrtovali, da naj bi se v prihodnje hitreje razvijalo kmetijstvo, papirna, kemična — predelovalna industrija, na področju turizma pa gostinstvo ki naj bi vključevalo tudi organizirano družbeno prehrano.

JURE KRAŠOVEC

TURIZEM

ŠTEVILKE GOVORIJU

ŠE EN POGLED V PREHOJENO 1976. LETO

Tudi zdaj, ko smo stopili v novo leto, misli uhajajo nazaj. Tudi v turistična dogajanja, še posebej, ker lanske izkušnje opozarjajo, da so starih tirnicah ni moč zapreti.

Za Celje je bila lanska sezona porazna, saj je bilo število domačih nočitev manjše za 16, tujih pa za 12%. Po ma se padec poslovnega turizma, da o drugem ne govorimo. Podobno oziroma v bistotkih slabše je bilo v Velenju, kjer so imeli celo za 30% manj nočitev. Razlika je le v tem, da se je v Velenju močno zmanjšalo število nočitev domačih gostov, medtem ko je bilo tujcev celo nekaj več.

Dobrna je lansko leto solidno zaključila, saj je imela kapacitete zasedene v povprečju 80%. To pa potrjuje, da je gradnja novega hotela več kot nujna.

Tudi Laškemu se poznajo novi zdraviliški objekti, saj se je število vseh nočitev povečalo za 20%. Sicer pa kaže, da se bo moralo zdravilišče v večji meri odpreti ter se še bolj povezati z gostinstvom in turizmom območja.

Mozirje je sicer po zaslugi Goit (1) doseglo več nočitev kot leto dni prej, sicer pa tako Mozirje kot celotna Gornja Savinjska dolina čakata na rešitev številnih problemov. To ne velja samo

za enotno propagando, marveč še za kaj, tudi za večjo enotnost tega dogajanja, za ureditev nekaterih starih ter za gradnjo novih objektov. Razen tega v Gornji Savinjski dolini število nočitev že nekaj let stagnira. To je značilen alarmni znak, ki se mu bo treba odzvati.

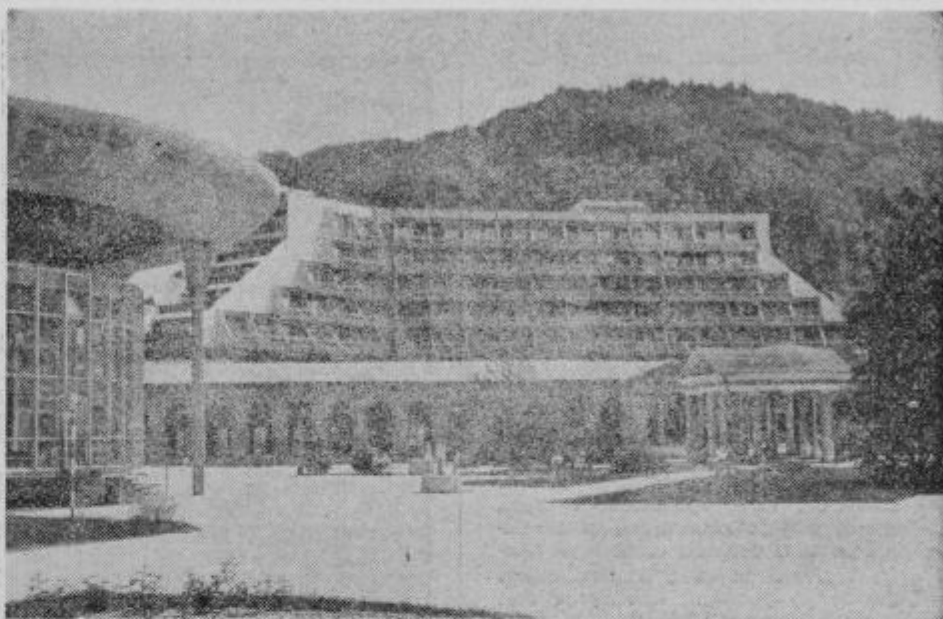
Rogaška Slatina je imela več ali manj povprečno sezono in nekaj manj nočitev kot leto dni prej. Tudi tujcev je bilo manj. Svoj vpliv pa so imeli tudi varčevalni ukrepi skupnosti za zdravstveno varstvo, ki so pošiljali v zdravilišče manj pacientov. Je pa Rogaska Slatina za celotno celjsko turistično območje značilen barometer, saj zajema okoli 33% vseh nočitev, zato se nihanja tu najbolj odražajo tudi na območno povprečje.

Podčetrtek je imel nekaj manj nočitev. Na to so imele svoj vpliv tudi preveč skromne kapacitete. Zato graditev novih zdraviliških objektov napoveduje tudi drugačne čase. Toda, spremeniti se bo moralo še kaj!

V Rimskih Toplicah so imeli manj domačih in tujih gostov. Zaradi slabega vremena pa je bilo manj kopalcev tudi v odprtem bazenu.

To so podatki. Zelo skopi. Toda, v njih je marsikaj taktičnega, na kar bi letos in v prihodnjih obdobjih ne smeli prezreti. Tudi številke imajo svojo govorico.

M. B.

Motiv iz Rogaska Slatine, našega največjega zdravilišča.

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA

292 NOČITEV

Kot povzemamo iz decembrske številke glasila delovne skupnosti zdravilišča Rogaska Slatina, je v tej sredini tekla zadnji čas izredno plodna razprava o letnem planu za leto 1977.

Tako planirajo v prihodnjem letu 292.000 nočitev. To je za 2000 manj kot je bil lanski načrt in za nekaj tisoč več kot je bil lanski uresničen.

Predvidevajo, da bo samo hotel Donat zabeležil 57.000 nočitev, preostalih 235.000 pa drugi hoteli skupaj. Zanimiva in hkrati povsem razumljiva je odločitev, po kateri so novi hotel Donat zdaj v celoti zajeli v planska predvidevanja.

Med drugimi deli, ki jih nameravajo izvršiti v prihodnjem letu, gre najprej za preureditev Strossmayerjeve-

ga doma. Proti koncu leta bodo napeljali centralno kurjavo v hotelske sobe pri Bohorju. Prenočitvene zmogljivosti Bohorja bodo zaenkrat kot stanovanja za samske delavce zdravilišča. Ko pa bo dograjen blok v Ratanski vasi, se bo večina stanovalcev Bohorja preselila v Ratansko vas.

V načrtu je še preureditev vrta pri restavraciji Sonce, nadalje zamenjava instalacij na dvosteznem kegjišču pri Soncu in še nekatera druga manjša dela.

GOLTE, ROGLA...

Muhasta je letošnja zima. Ko je pred koncem lanskega leta kazalo, da bo povsod dovolj snega, je prišla odjuga. Zlasti v dolini. Drugače pa je bilo na višjih predelih. Predvsem na Golteh in na Rogli.

Po podatkih, ki smo jih zbrali v torek, je na Golteh na 30 cm stare podlage zapadlo 10 cm novega snega. Smuka je ugodna.

Prav tako je na Rogli, kjer je v torek na 40 cm stare podlage zapadlo 15 cm novega snega. Smučanje prijetno. Sicer pa so na Rogli prenočitvene zmogljivosti zasedene vse do konca marca!

DRUŠTVA ČEZ ZIMO

Turistična društva na širšem celjskem območju čakajo tudi v zimskem času nekatere odgovorne naloge. Torej — delo brez predaha. Zlasti morajo v tem času oziroma na začetku leta pripraviti svoje redne letne občne zbornice ali letne konference. Gre za oceno dela lani, za sprejem zaključnega računa pa tudi delovnega načrta za letos. Na vizez formalnosti, ki se ponavljajo iz leta v leto, v bistvu pa odgovorno delo, ki naj opozori na dobre in slabe strani društvene aktivnosti. Ocena lanske sezone bo v marsičem odkrila nove naloge v letošnjem obdobju, čeprav je hkrati res, da prevzemajo turistična društva povsem druge naloge in ne več tiste operativne, ki so jih imela poprej.

Mnoga turistična društva bodo ta čas izkoristila tudi za zanimiva turistična, potopisna in druga predavanja. Prav tako ne bodo v tem času odveč razgovori o oddajalnih zaščitnih sob, s krajevno skupnostjo glede ureditve kraja pa tudi z gostinskimi delavci zaradi gostinskih in podobnih storitev.

Z uresničitvijo samoprispevka na področju otroškega varstva bomo odpri v vrtcih 1.100 novih mest.

ljubljanska banka
podružnica celje

Vransko - nova pot

PRVE IZKUŠNJE VARČEVANJA V VRTCU

Ni naključje, če se je osnovni šoli v Podčetrtku zdaj oziroma že pred kratkim pridružila osnovna šola na Vranskem. Medtem, ko so se na osnovni šoli v Podčetrtku rodili začetki pionirskega varčevanja, je šola na Vranskem tista, ki je prva začela z denarnim varčevanjem med predšolskimi otroki, v vrtcu.

Ceprav je časovna razlika med začetki pionirskega varčevanja v Podčetrtku in predšolskega na Vranskem okoli petnajst let, so bili pogoji v obeh šolah skorajda enaki. V obeh izredna zavzetost ravnateljev tudi za to izvenšolsko dejavnost v obeh šolah dovolj ogrelih mentorjev, da ne rečemo otrok, in v obeh tudi zelo razvejana izvenšolska aktivnost. In ne nazadnje — obe pobudi sta naleteli na polno razumevanje in podporo tudi pri banki, zdajšnji celjski podružnici Ljubljanske banke.

Prvi pionirski hranilnici na osnovni šoli v Podčetrtku je sledilo v po-

znejših letih veliko novih. Samo na celjskem območju oziroma na področju, kjer deluje celjska podružnica Ljubljanske banke, je zdaj več kot sedemdeset pionirskih hranilnic. Pionirsko varčevanje je postalo ne le šola denarnega varčevanja, marveč tudi šola prvih korakov samoupravljanja. Postalo je gibanje, ki za služi in uživa izredno pozornost zlasti zaradi vzgojnih učinkov.

In kakšna bo pot ustanavljanja hranilnic v otroških vrtcih? Če sodimo po prvem zgledu, potem bo tudi pobuda na Vranskem kmalu dobila veliko posnemalcev.

Res je, da so mnenja še deljena in da se tudi mnogi vzgojitelji sprašujejo, kako naj varčuje otrok, ki ne pozna denarja. Morda so se takšna vprašanja porajala tudi tedaj, ko se je v okviru šolske zadruge pri osnovni šoli v Podčetrtku rodila pionirska hranilnica. Zdaj teh vprašanj ni več. Kvečjemu se porajajo nova,

kako z novimi koraki in pobudami, kako z ustreznimi motivacijami, še bolj razširiti denarno varčevanje med osnovnošolskimi otroki.

Podobna bo bržčas pot ustanavljanja in dela hranilnic v otroških vrtcih, še posebej, ker so na Vranskem dosegli rezultate, ki jih ni moč prezreti, ker so to obliko varčevanja sprejeli tako otroci, cicibani kot njihovi starši. Razumljivo je, da je to sodelovanje vrteca oziroma hranilnice s starši več kot nujno. To skupno delo je na Vranskem rodilo izredne rezultate. In tako bodo prav uspehi na Vranskem terjali oceno. Predvsem zaradi koraka, ki so ga ubrali in predvsem zaradi rezultata, ki so ga dosegli. Vse to ne more in ne sme ostati zaprti samo v tej šoli oziroma v tem vrtcu, ki deluje pod osnovnošolsko streho. Zanimivo je že to, da v žalski občini že pripravljajo načrt, kako uveljaviti delo hranilnic v vseh vrt-

cih v občini. Torej, uspeh Vranskega je vendarle pomembna spodbuda. Na vsak način pa je prvo spoznanje predvsem na dlani — tega koraka ni moč zaustaviti. Nasprotno, treba mu bo pomagati, da se bo razbohotil, razširil in zajel vse cicibane, tako kot je pionirsko varčevanje zajelo izredno veliko število otrok v osnovnih šolah.

Tudi na osnovni šoli Vransko imajo svojo drugo. Ima natanko uveljavljeno samoupravno organiziranost. Pionirska hranilnica je njena temeljna organizacija združenega dela. Hranilnica v vrtcu pa zaenkrat sodi pod TOZD pionirske banke.

Solska zadruga ima vse samoupravne organe. Tako tudi pionirska hranilnica. Vrtec ima dva oddelka. V obeh je skupaj štirideset otrok od tretjega do šestega leta starosti. Vsi varčujejo. Odločili so se za čebelico kot simbol ter za cicibanovo hranilnico. Kmalu bodo v vrtcu uredili koticček — čebeljak. To bo hranilniški koticček. Vsak otrok ima svoj hranilnik. Vsak je opremljen z značilnim znakom, ki ga pozna vsak ciciban in seveda z imenom.

Otroci imajo dosti denarja, četudi ga ne poznajo. Svoje prihranke vržejo v hranilnik. Vse pa praznijo uslužbenci pionirske hranilnice enkrat

na mesec. In potem točna evidenca. Stanje vlog napišejo tudi na poseben seznam. Tako tudi starši vedo, koliko so privarčevali otroci. Denar največkrat porabijo za izlete. Otroci varčujejo tudi zato, da kupujejo darila za starše. V vsakem primeru gre za motivirano varčevanje. Za vzgojo čuta odgovornosti, kolektivnosti, varčevanja. Predvsem varčevanja.

In kadar praznijo hranilnike, se tudi cicibani zanimajo, koliko so privarčevali.

Prvi rezultati so tu. Znani. Spodbudni. Na pot so šli brez izkušenj. Orjejo ledino. Nekdo jo mora. Zdaj ima osnovna šola na Vranskem to nalogo. Sami so jo sprejeli. Tudi uspehi so že tu. Zato ni daleč čas, ko bodo njihove izkušnje postale last mnogih...

Tudi na prehodu lanskega v novo leto skoraj ni bilo večjega objekta, kjer ne bi pripravljali veselega rajanja za vse tiste, ki so se odločili izven doma pričakati novo leto. Tudi letošnja najdaljša in najveselejša noč v letu je minila tako, kot mnoge pred njo — veselo, razigrano, s pesmijo in smehom, petardami, konfeti, zdravljicami in toplimi željami po zdravju in miru, žal pa tudi s kančkom priokusca pelina, saj se je zgodilo tudi precej prometnih nesreč in drugih nezgod, tako da start po tej plati ni bil najboljši.

Žal ga je tako kot vedno v zadnjih letih zagodila tudi zima, ki se je sicer v najlepšem sijaju pojavila nekaj dni pred novim letom, nato pa se na sam silvestrski večer spremenila v toplo, skoraj majsko noč. Ljubitelji smučanja so tako ponovno ostali brez veselja v naravi in so z dolgimi nosovi gledali po pobočjih, kjer se je bela snežna skorja neverjetno hitro spreminjala v tekoče stanje. Cistih cest pa so bili seveda najbolj veseli cestarji in mlilničniki, saj so bili dani sorazmerno dobri pogoji za vožnjo in to seveda varno. Sicer je pa promet tako bil med prazničnimi dnevi skoraj ohromljen, saj je vsak raje konjička na štiri kolesa pustil doma.

Silvestrovo je bilo takšno, kot vsi dnevi pred prazniki: dopoldne so ljudje mrzlično nakupovali, kot da bodo trgovine zaprte najmanj štirinajst dni, če ne še več. Žal so mnogi ostali tisto petkovo jutro razočarani, saj po trgovinah zlasti ni bilo dovolj solate, tudi mleka je kmalu zmanjkalo pa težave so bile s kruhom, da o že tradicionalnih problemih z mesom ne govorimo, ker smo že tako dosti, pomagalo pa ni skoraj nič. Med to nakupovalno mrzlico, ko so se roke šibile pod težkimi košarami, cekri in vrečkami, pa je »padlo« mnogo kupčic, vse pa z željo, da bi zdaj že novo leto bilo predvsem zdravo. Zdravo tako po zdravju, kot tudi drugače. Če bomo imeli zdravje potem bomo imeli vse. Bolnemu bogatašu novci ne pomenijo nič, kajti tudi zdravja se ne da (vsa sreča!) vsaj zaenkrat kupiti.

Pa dovolj o tem. Silvestrsko popoldne je podoba naših mest in naselij popolnoma spremenilo. Vse se je zapelo v stanovanja ter se začelo pripravljati na pričakovanje nečesa prijetnega. Gospodnje so še pekile zadnje pečivo, nekatere so se ličile, druge pospravljale, moški so bili bolj »komozi« in so počeli pametnejše stvari. Zvečer je na različne strani zarohnelo nekaj avtomobilov, po hišah so se prižgale novoletne smreke, z nekaterih oken so padle petarde... Začelo se je slavje — poslavljanje od starega in pričakovanje novega leta!

Rekli smo že, da so povsod, kjer je to le bilo možno, pripravili silvestrovanja. Povsod je bilo polno in veselo, zadovoljstvo pa končno takšno, kot si ga je nenazadnje znal ustvariti posameznik v skupini. Prvo silvestrovanje so pripravili tudi v restavraciji veleblagovnice NAMA v Zalcu, katero so odprli pred dobrima dvema mese-

SILVESTRSKA NOČ V ŽALSKI NAMI

PRIJETEN, OBETAJOČ ZAČETEK

nama
VELEBLAGOVNICA
ŽALEC

cema ali natančno 26. oktobra. Več kot 240 silvestrovalcev je v NAMI preživele lepo noč, za katero so pač s polno mero odgovornosti poskrbeli njeni uslužbeni, še zlasti tisti, ki so zaposleni v restavraciji. V NAMI je bilo prijetno predvsem to, da ob mizah nisi bil stisnjen, da je »dotok« hrane potekal po čudovitem ne naitpanem redu, da je bilo plesišče dovolj veliko za vse in kar je najvažnejše — cene niso bile nič drugačnejše, kot sicer. Recimo liter vina (Urban, bizeljčan ali ovček) je bil po 40 din, kar je kar za starega Jurja manj kot na kakšni vaški gasilski veselici, kjer ne sediš na udobnem stolu in za belo pogrnjeno mizo s cvetjem, ampak na nezoblanem plohu. Espresso kava (izredno dobra) je bila po štiri dinarje in tako naprej! Gostitelji pa so se izkazali za že prave mojstre, saj so za

goste pripravili dve prijetni presenečenja in to malo pred polnočjo so jih počastili s šampanjcem (veselo je pokalo po lepo dekorirani dvorani, za katere stekli so se v vetru šibile novoletne smreke z barvnimi svetlobnimi telesi), zjutraj pa še z neverjetno dobro kisljo juho, katere si lahko dobil kolikor si jo hotel, seveda vse do takrat, da je ni zmanjkalo. In jo je kmalu, ker je bila dobra in ker je pomenila pravi balzam za nekatere razbolele želodce.

Malo pred polnočjo je stekel tudi novoletni razgovor z direktorjem žalske veleblagovnice NAMA DOLFIJEM NARAKSOM. Žalska veleblagovnica, kjer je trenutno zaposlenih 97 delavcev, je sedma v ljubljanskem podjetju NAMA (Ljubljana, Škofja loka, Kočevje, Velenje, Slovenj gradec in Ravne na Koroškem) in je že po dveh

dobrih mesecih obstoja popolnoma upravičila postavitev v kraju, kot je Zalec.

Dolfe Naraks: »Prva dva meseca sta pokazala, da je bila investicija v to trgovsko hišo utemeljena. Zdaj odpravljamo začetne težave, ki se več ali manj pojavijo pri vsakem porodu, pri odpravljanju pa nam lahko največ pomagajo prav potrošniki s svojimi predlogi in pripombami. Kmalu bomo ustanovili tudi potrošniški svet, s katerim želimo še izboljšati vse tisto, kar trenutno ne velja ali je slabše.«

Prostorsko ste nekoliko utesnjeni kot druge veleblagovnice tega tipa, saj nimate podkletene etaže?

»Podkleteno nimamo zaradi vode talnice. Ze v kratkem pa bomo prodajne površine povečali za približno 200 kvadratnih metrov, kjer bomo prodajali predvsem pohištvo. S tem bomo razbremenili prostor, kjer smo zdaj imeli pohištvo stisnjeno in je bilo nepregledno.«

Prednost žalske NAME je tudi v velikem parkirnem prostoru (170 avtomobilov), dobri restavraciji s teraso (velike možnosti za poletne prireditve od raznih degustacij do modnih revij in plesov), banki (ob vходу ima svojo podružnico Beograjska banka) in ne nazadnje bližnji avtobusni postaji, ki jo bodo zgradili do pomladi. Kasneje bo lažji tudi dovoz na glavno cesto, saj bo križišče urejeno s semaforji. V bližini NAME so tudi številna športna igrišča, ki jih bodo v poletnem času lahko uporabljali otroci, medtem ko bodo starši nemoteni nakupovali. V prvih mesecih letošnjega leta se bodo tudi končno konstituirali kot sedma temeljna organizacija NAME ter rešili še nekaj drugih stvari, tako da bo ta težko priborjeni žalski aparat začel resnično obratovati tako, kot od njega potrošniki pričakujejo. Se bi lahko pisali o tem kolektivu, ki je lani slavil tridesetletnico obstoja, vendar naj bo za silvestrsko noč kar dovolj.

»Vse sile bomo zastavili, da potrošnik od nas ne bo nikoli odšel nezadovoljen.« so bile sklepne besede Dolfija Naraksa in pa seveda želja (obiščite nas!)

Vrtelo in plesalo se je dolgo v jutranje ure, ko je noč zamenjal že prvi letošnji dan. Okoli voglov se je počasi razhajal smeh, pesem in dobra volja, nato pa je večino v svoj objem ujela postelja. Najdaljša in najlepša noč je za nami, pred nami pa ponovno resno delo. Seveda pa bodo vmes še trenutki za razvedrilo...

Pa še enkrat: upamo, da vas po novoletnem praznovanju ne boli več glava in da se tudi denarnice niso preveč stanjšale (zdajle bodo začeli ponovno prihajati razni inkasanti, ki jih tako stežko pričakujemo!) ter SREČNO in ZDRAVO pa MIRNO leto 77!

Med silvestrovanjem je delal, da je lahko tole za vas napisal in poslal:

TONE VRABL

V lepo urejeni dvorani restavracije veleblagovnice NAMA v Zalcu je bilo pri vsaki mizi veselo že pred novim letom. Še posebej pa kasneje, ko je »šestico« za 197 zamenjala »sedmica«.

Tistih nekaj minut po takojšnjem rojstvu novega leta so našle čas za medsebojne čestitke tudi vrle natakarice z natakarjem in »šefom« Samom Premikom, ki ga pa žal ni na sliki (je bil ob ženi!).

100 ŽENSK NA IZLET

V uredništvu se že zdaj pripravljamo na našo akcijo 100 ŽENSK — BRALK NOVEGA TEDNIKA NA IZLET, kot že peto leto okoli 8. marca. Letos bo izbira žensk, ki jih bomo popeljali na izlet, ne vemo še natančno kam, nekoliko zahtevnejša. Prijavi bo potrebno priložiti pet kuponov, ki jih bodo bralke izrezovale iz Novega tednika. Objavili jih bomo v zaporednih številkah, začenši z današnjo. Za tiste bralke, ki bi se jim redna številka enega med petimi kuponu »založila« bomo objavili rešilni (šesti) kupon. Po 15. februarju pa bomo čakali na vaše prijave. Upoštevali pa bomo le tiste, ki jim bodo bralke priložile pet kuponov. Sicer pa vas bomo, drage bralke, o izletu podrobneje še obveščali. Vaša zdajšnja naloga je le, da skrbno izrežete kupone in jih hranite, ko pa se boste odločile, da greste z nami na izlet, jih boste priložile.

KUPON ŠT. 1

100 ŽENSK — BRALK NOVEGA TEDNIKA NA IZLET
Ta kupon izrežite in vseh pet, objavili jih bomo vsak teden, priložite prijavi za izlet — če se boste odločili potovati z nami!

ŽALEC

NAŠE BOGASTVO RAZSTAVA KULT. SPOMENIKOV

Članom literarnega krožka res nikoli ne zmanjka dela. In tako je tudi razstava o kulturnih spomenikih v žalski občini dala dovolj pobud za pisanje.

V Savinovem salonu v Zalcu so bile razstavljene slike zgodovinskih, arheoloških, sakralnih, etnoloških in urbanističnih spomenikov. Pri nas so najbolj pogosti zgodovinski spomeniki, predvsem iz časa NOB.

Naši najbolj znani arheološki spomeniki so v Sempetru. To so rimske izkopanine. K sakralnim spomenikom spadajo predvsem cerkve. Najlepše so iz obdobja baroka, na primer v Petrovčah in na gori Oljki. Njihova največja odlika so Lenčingerjeve freske.

Za etnološke spomenike si je zavod za spomeniško varstvo določil posebno nalogo. Prizadeva si ohraniti spome-

nike kot so stari mlini, kmečke hiše, kozolci in s tem ponazarjati in ohranjati življenje nekoč.

Urbanistični spomeniki so posebna veja, kamor sodijo stari načrti vasi, trgov, naselij... Teh ni mnogo. Več jih je iz povojnih let, ko so že načrtno urejevali razvoj krajev.

Tudi pri nas je veliko gradov in graščin. Žal jih večina žalostno propada. V žalski občini sta zlasti znana Zovnek in stari Senek.

Zavod za spomeniško varstvo vodi evidenco vseh spomenikov, odkod izhajajo, kje so in kako so ohranjeni. Seveda pa nima le tega dela, marveč jih tudi obnovlja. Obnovljen spomenik ni prav nič drugačen, le da je zavarovan pred razpadom.

JOZE GROBELNIK, os. šola Petrovče

VENDAR ENKRAT

Smarčani smo morali dolgo čakati, da bomo rešeni pred poplavam. In to zaradi tega, ker so regulacijo Pake odlagali, denar pa namenili za regulacijska dela gornjega toka, četudi je znano, da se reke regulirajo od izvira proti izviru. To ve vsak Smarčan. Le v Velenju tega niso hoteli vedeti.

Zdaj pa so se na občini dogovorili z Vodno skupnostjo Nivo iz Celja, da bodo z regulacijskimi deli pričeli takoj spomladi. To je tudi nujno, kajti drugače je vsaka zidava ob Paki nemogoča. Zaenkrat je na voljo samo 400 mi-

lijonov starih dinarjev. Ni veliko, pa vendarle toliko, da bodo lahko pričeli z deli. To ljudje v Smartnem ob Paki pozdravljamo!

Ne pozdravljamo pa tega, da je moralo v enem dnevu na občino v Velenju okrog štirideset ljudi, ki imajo svojo zemljo ob Paki, da so se domenili o načinu razlastitve in o ceni za ta zemljišča. Nekateri so morali zaradi tega izostati z rednega dela. Ali bi ne bilo bolje in dosti cenejše, če bi na primer kakšno popoldne prišel kdo od strokovnih delavcev na občino v Smartno in tu vse uredil?
ZORKO KOTNIK

SLIČICA IZ VOJNIKA

Zdravstvena postaja Vojnik. Zobozdravniška ambulanta. Torek, 21. decembra 1976. Ura je 13.

Pacient, večinoma so prišli naravnost iz službe, lačni, čakajo na zobozdravnika. Točno ob 13. uri ga seveda ni. Tega tudi nihče ni pričakoval.

Ura je pol dveh. Prijazna sestra že v drugo pobera zdravstvene knjižice ter opravičuje zdravnika,

CELJE

VSI SMO ZA LEPŠI JUTRI

SREČNO OTROŠTVO — NAŠE BOGASTVO IN VREDNOTA

»Smo sredi živahne aktivnosti, ki pa se mora stopnjevati in prodreti v bit slehernega občana, samoupravljalca,« so bile med drugim besede predsednika celjske občinske skupščine Jožeta Marolta na sestanku z vodji delegacij v Narodnem domu.

Težišče tega razgovora je bilo v političnih pripravah za izvedbo referendumov za drugi samoprispevek.

Lepi rezultati prvega samoprispevka so za slehernega aktivista spodbuden kapital pri njegovi aktivnosti, občanu pa trden in krepak porok za uspeh drugega samoprispevka.

Vse, kar je bilo predvideno v prvem samoprispevku, smo dobili. Tudi šola Veljko Vlahovič, ki je še v gradnji,

bo predčasno izročena na menu.

In kaj prinaša drugi samoprispevek?

Krepitev in večanje družbenega standarda ima prednostno vlogo v občinskem in drugih razvojnih načrtih. Zato več otroških vrtcev, osnovnih šol, kulturnih objektov, zdravstvenih in drugih ustanov.

Drugi samoprispevek bo zajel obdobje petih let. Prispevek pa bo zajel 1,5% neto osebnega dohodka. Zbrana sredstva bodo znašala okoli 128 milijonov dinarjev. Preostanek do vrednosti programiranih objektov pa bodo dale samoupravne interesne skupnosti in drugi.

Značilna je ugotovitev, da bistvenih pripomb na pred-

log programa, ki ga bomo uresničili z drugim samoprispevom, ni bilo. Izkazala se je enotnost stališč in velika podpora predvidenemu načrtu. Previadala je enotna misel, da bomo lahko samo družbeno-ekonomsko povezani in združeni v celotni občini uresničili zastavljeno nalogo.

Glaspujemo za, za naše šole, vrtce, zdravstvene domove, za naše najmlajše, za njihov srečen in razigran korak v življenje, za njihova vedra lica in nasmejane oči.

Ta bogatejši jutri pa pelje k večji življenjski resnici, ki pravi: Srečno otroštvo je bogastvo odraslega.

Bralec NT RUDI BOZIC, Aero, Celje

MOZIRJE

NAVDUŠILI SO

USPEL KONCERT ZBORA IZ RADELJ

V dvorani prosvetnega doma v Mozirju smo pred dnevi poslušali petje moškega pevskega zbora iz Radelj ob Dravi, ki nosi ime po znamenem borcu Pohorskega bataljona, mozirskem rojaku, Vinku Janču-Herkovu.

Prijateljske vezi med zboroma iz Mozirja in Radelj se utrjujejo že leta nazaj. To so potrdile tudi pozdravne besede na začetku koncerta: »Verzi, pesem, beseda in srce so ustvarjalci slovenske kulture. Brez števila usod, tihih melanholij, prešerne igrivosti, sanjave ljubezni, žalobne vdanosti, moreče misli in mogočnih občutij se skriva povsod, veliko tega tudi v pesmih, iz katerih diha svojevrsten čar mladosti in mladostnosti. Pravijo: prisluhni kdaj tistim tihim zvokom ubrane pesmi v samot-

ni noči in spoznal boš svoje srce, ga napolnil s srečo ali pa z bežnim spominom...« To so bile besede članov zbora iz Radelj pod vodstvom profesorja Branka Cepina.

Koncert je v lepih besedah izpod peresa Vladimírja Verdika povezovala zelo občuteno Antonija Kremlijak. Sicer pa je prvi del koncerta zajel pesmi renesanse raznih narodov in naše umetne pesmi. V drugem delu pa smo stihali predvsem narodne pesmi.

Poslušalci so z dolgimi aplavzi spremljali petje in nagrajevali pevce z veliko simpatijami, saj jim niso dali oditi z odra prej, dokler niso odpele še dve pesmi kot dodatek že tako bogatemu programu.

ALEKSANDER VIDEČNIK

16. januar 1977 — naš praznik, praznik in potrdilo naše zavesti!
Solidarnost nas bogati in plemeniti

NAŠ

SAMO

Samoprispevek treben za lepši družbe. Kolikoli jih, da primanjnov, vrtcev, telv, v celjski občini moprprispevek. L zelo veliko občaprispevek. Tako zdravstvenih usljuži bi se gotorok je veliko d bi bili v vrtci prispevek za bol in vas samih.

Ce bomo izgi bo to velika zn

LESIČNO AGREŽ

Ena izmed krožka na naši ta, da obiskuje smo prvič odšli ko, po domače Na pot smo lep sončen dan odahnil smo a raje.

Tončka je sta priklenjena na težko sporazuma ha. Zvedel smo na Pištanj. Tak let, leta 1913 s sedem otrok. V odšel njen mo, la je sama in le skoz življenje, le svetovni vojni rela. Ona je bila Ko se je vrnila, zadrževali parta dal življenje za Se bi se pog priganjal mrak. Tončki smo v in odšli.

ZABUKOV PL

Člani planins kovice tudi v i jejo pestro ak kratkim priprav šole Nade Olet predavanje. Ob poslušali pripoti AVNOJ sko je v svojem p Plitvičkih jezeri rajevu, Prozoru pa je o zgodovi na naravne lep pozornosti pose Skratka, predav ali smoter ter i lepo združilo z je v celoti usf iz Zabukovice i dobnih, zanimi

ŽALEC O

V žalski o hujskih težav, s snazevanja oke resoluciji med tudi vrsto tak varstvo narave Med te naloge lizacijskega or vsem pa pričel nih naprav, s valil industrijsi Zal pa hitrejši ročju zavira predvsem za sklopu — za tinskega zbirali občini prav do vni viri onest nziacije, ki v i ali manj ont morale zato s leta izdelati s katerih bodo

JEK
 en in pozvojn naše v časopisnih ustanovah. Tudi im za sata bi bilo za samoupravi nekaj bolnih. Tudi ot-Lahko pa ni, dajte nas otrok prispevek, ljudi.
UMNIK, b razreda

PRI MI
 ovinskega m je tudi adi. Zdaj ovo Tonč. ho. ko je bil dolga in ospeli do e leto dni o smo se a pol glu- do hodila ara deset in rodila vojni je nto. Osta- prebitala t. V drugi šša pogo- gmanstvu. j večkrat en sin je ar nas je ovo leto

LUPSE, Lesično

TIVNI
 iz Zabu. nadalju- so pred osnovne planinsko pionirji ju po ce. kvatelj se tavila na feju, Sa- t, govoril opozoril er precej narave. slo vzgoj- zletništvo loj NOB, društvo nekaj po-

ZOVNIK
 ŠE
 diajo vse rudi one. letošnji zapisali za cilj a okolja. voj kana- ni, pred- in čistil. prečišče- odplake. tem pod- denarja, v tem njega do- pravo. V ti so gla- ne orga- nje bolj je bodo ačih tega ame v potrebne

SREČANJE

STRELEC PA TAK

VIKTOR LUKŠE AKTIVEN STRELEC

Kdorkoli bo pisal kroniko strelstva v Gornji Savinjski dolini, še posebej v zvezi z dejavnostjo občinske strelske zveze pa tudi strelske družine v Mozirju, se bo srečal z imenom Viktorja Lukšeta. Ne gre samo za njegov položaj v strelskih organizacijah, za funkcijo, ki jo je ali jo še opravlja, marveč veliko bolj zaradi dela, ki ga je vložil, da bi strelski šport zajel čim več ljudi, še zlasti mladih. In ne nazadnje, tu je njegov delež pri gradnji strelišča v Mozirju. Koliko ur! Kdo jih je šteje? Najbrž jih niti sam ni. Saj je za- vest, da je vložil v to delo veliko svojega prostega časa, najlepše priznanje.

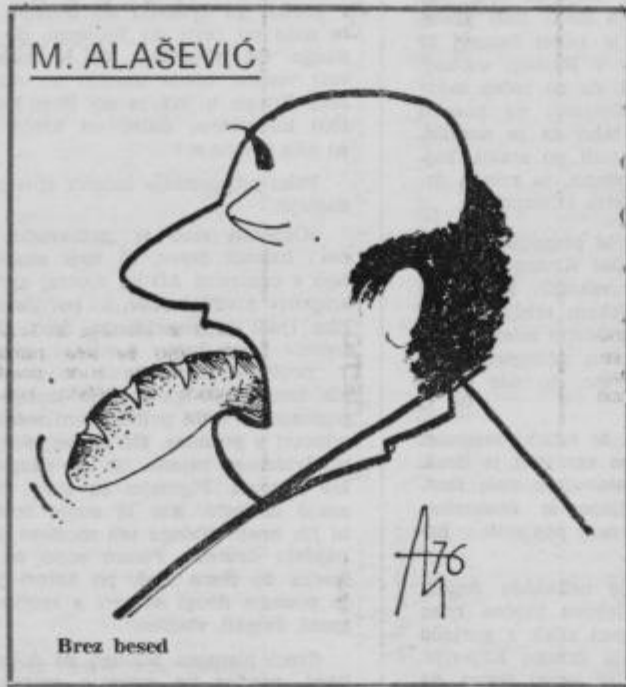
Nekateri pravijo, da se je Viktor Lukše poženil s strelskim športom. O tem go- vori tudi njegov delež pri gradnji mozirskega strelišča. Tedaj je delo doma zastalo, na strelišču pa ne. Zdaj je to objekt, na katerega so

ponosni vsi. Lepa lopa z osmimi strelskimi mesti za streljanje z vojaško in malo kalibrsko puško. V pritličnih prostorih pa zračno strelišče. Lep je ta objekt kot celota. Lep tudi zavoljo tega, ker je v njem veliko ur prostovoljnega dela.

V lopi je vetrina, ki je že skoraj polna, prepolna di- plom in drugih priznanj. Strelstvo se v mozirski ob- čini lepo uveljavlja. Občin- ska strelska zveza povezuje enajst družin in več sekcij ter ima okoli 1200 članov. Hvaležna je ugotovitev, da je med njimi od 70 do 80 % mladih! Sicer pa je strelska organizacija našla svoje ustrezno mesto v splošnem ljudskem odporu.

»Naše nadaljnje delo bo zdaj med drugim osredoto- čeno na ureditvi strelšč v drugih krajih v občini,« je dejal Viktor Lukše.

M. B.

M. ALAŠEVIČ

Brez besed

GRIŽE

ZABAVNI VEČER

NASTOPILA TUDI DRAMSKA SKUPINA

Če je družabnost živa, pri- srčna, je lahko zelo lepo. Ljudje smo družabna bitja in če tega ni, nam veliko manjka. V tem primeru so v Grižah srečni. Lepo je biti med njimi pa čeprav samo en večer.

Prav to, kar mnogi drugi krajanj pogrešajo, to je pri- pravilnost vsakega krajana, da iz veselja ter potrebe po družabnosti žrtvuje svoj pro- sti čas za kulturo, razvedrilo in veselje, je v Grižah živo.

V soboto zvečer je bil dom Svobode v Grižah nabito poln. Nestrpno ploskanje v dvorani! Bruno Gorjupčevšek napove prvo točko Veselega večera, ki ga je tokrat pri- pravila griška Godba na pi- hala, pod vodstvom Franca Tratarja. Zavesa se odpre, ob burnem aplavzu pa zado- nijo filmske melodije. Na svojo godbo mora biti res vsak krajan ponosen, še bolj pa upokojenec iz Griž, ki so jo pred nekaj leti sprejeli pod svojo streho.

Program teče: Griški kvin-

let s pevko Čito Pospel prav tako ubrano zaigra nekaj svojih viž. Tu so še mlajši glasbeniki — ansambel Savin- ja. Dvorana obneml ob raz- novrstni glasbi, ki jo igrajo godbeniki združeno z ansam- bli, zopet sami s pevcem Dragom Padarjem itd. Tako je bilo prijetno, da bi že lahko bil konec, pa bi ne bil nihče razočaran. Ne, to je šele polovica. Zavesa se zopet odpre! Smeh v dvora- ni. Grižani niso samo pevci, glasbeniki, da, tudi igralci so. Še potem, ko so bile zavesa zastirte, se je tu pa tam sli- šal iz dvorane prisrčen smeh.

Tudi dramski skupini čest- tamo. Zopet so na vrsti valč- ki, polke, itd. Človeku je to doživetje. Doživetje zato, ker se človek mora vprašati, od kod vse to tako malemu kra- ju; 35 godbenikov, dva doma- ča zabavna ansambla, oktet, ženski zbor, dramska sekcija, dobro organizirana mladins- ka organizacija, da o osta- lih društvih ne govorim.

VOJKO RIZMAL

MALA ANKETA

Z VESELJEM IN DELOM V 77

Je že tako, da vsak praznik ni za vse enak, kajti eni se veselijo, medtem ko jim morajo drugi streči. Skratka je tako, da tudi ob praznikih morajo delo- vati nekatere službe, ki so nujno potrebne, da se življenje »ne ustavi... Med takšne »vzdrževalne« pol- klice brez dvoma moramo šteti miličnike pa zdravstve- no osebje, carinike, železničarje in ne nazadnje hotel- ske ter gostinske delavce, ki skrbijo za polnost in dobro počutje naših železnic. Medtem ko eni jadra- mo skozi praznike brez vseh delovnih skrbi (tudi meni se to letos ni popolnoma posrečilo, za kar imam vrsto dokaznega materiala!) pa morajo drugi resnično de- lati. Vsaj majhen del teh se spomnimo v današnji ma- li anketi...

TINE OJSTERSEK je na- takar v hotelu Evropa, sicer pa doma iz Zadobro- ve, v neposredni bližini Cel- ja: »Šesto novo leto zapo- red sem že pričakal na delovnem mestu. Pri nas je bilo v vseh prostorih resnično veselo. Potrudili smo se, da od nas nihče ne bi razočaran in slabe volje odšel v novo leto. Vse smo imeli polno in gostje so vztrajali do zgodnjih jutranjih ur. Da- nilo se je že, ko so s

RUDI TRAVNER je bil »honorarno« zaposlen v hali Golovec, kjer je imel pod taktirko 16 redarjev, hostes in garderoberjev: »Priprave smo imeli že ves teden, saj smo želeli, da bi bilo vse v redu. Ve- lika večina je od nas od- hajala v zgodnjih jutra- njih urah zadovoljna. Je pa res, da nam je to sil- vestrovanje dalo nove iz- kušnje, zlasti glede uredit- ve garderob. Te so ne- ustrezne, premajhne zlasti za zimski čas, ko pridejo vsi v plaščih pa s klobuki, torbicami, dodatnimi čev- lji itd. Vsaka šola nekaj stane in verjemite, drugič bo že bolje.«

pesmijo na ustih zapušča- li naše prostore. Enkrat pa bi bilo vseeno lepo, če bi lahko jaz počival in bi mi drugi stregli.«

JOZE PAJK je doma na Ložnici pri Zalcu, sicer pa zaposlen kot kuhar v restavraciji veleblagovnice NAMA v Zalcu: »Mislim, da smo prvo silvestrsko noč pri nas pripravili do- bro in da so ljudje bili zadovoljni ter da bodo po- novno prišli čez leto. Sam z menujem nisem bil pre- več zadovoljen, vendar iz- bire nismo imeli, saj ima ljubljanska NAMA za vse svoje restavracije isti sil- vestrski menu. Kot pa vi- dite na sliki, sem tudi sam našel trenutek časa, da sem lahko voščil Novo leto, ki naj bo predvsem zdravo.«

MARTINA MIKLAŽVIN je bila tudi v tistem »be- lem« štabu, ki je s spret- no vrtečo kuhalnico v ro- ki pripravljala hrano za novoletne železce: »Kisla juha, pravite, da je bila dobra? No, prav, sicer pa to najbolj paše za razbo- lele železce po preokranl noči, kajne? Dela je bilo veliko, vendar, če so bili

VLADIMIR DR. LUKIČ je »silvestroval« v celjski porodnišnici: »V Celju sem prišel pred pol leta in prvo novoletno noč priča- kal na sicer svojem stal- nem delovnem mestu v porodnišnici. Kako smo silvestrovali? Točno ob polnoči si je dežurna eki- pa ob kavici voščila novo leto, nato pa smo takoj odšli na delo, saj smo pr- vemu otroku pomagali na svet že 31 minut po začet- ku letošnjega leta. Druga- če pa moram povedati, da je bila pri nas noč mirna, le zunanaj so pokale pe- tarde, kar je celotnemu praznovanju tudi dajalo svoj čar.«

gostje zadovoljni, potem je vse v redu. Sicer smo se pa tudi mi sami na delovnem mestu kar do- bro zabavali, saj nismo mogli biti slabe volje.«

Vidite, pa je tudi na delovnem mestu veselo, če je vse ostalo O. K., kot se temu nekako po angleško pravi. Zal še nismo odkrili takšnih »avtomatov«, ki bi lah- ko nadomestili v popolnosti »žive ljudi« ter jih raz- bremenili njihovega dela, ki ga sicer z veseljem oprav- ljajo, vendar žal tudi takrat, ko vse drugo veseljači. Tekst in foto: TONE VRABL

»MARLESOVA SOLA« v PRAGOZDU
EKSTOTICNIH DREVES. Do pred pol
stoletja je Slovenec prišel v širni svet
če so ga vtaknili v cesarsko vojaško
suknjo, ali pa če je kot misionar šel
spreobračat uboge zamorčke, Indijce,
Kitajčke in druge »divjake«, o čemer
smo prebrali zgodbe v predvojnih mi-
sijonskih koledarjih.

Danes »leteči Kranjci« obletavajo
svet, mornarji piranske splošne plo-
vbe pristajajo v vseh lukah sveta in na
tisoče strokovnjakov zlasti na dveh ce-
linah, v Aziji in Afriki, pomaga gradi-
ti poti iz brezen zaostalosti in revšči-
ne.

Od Savinje do Sange

Pred leti je »Slovenijales« v Cen-
tralnoafriški republiki odkupil pravi-
co izkoriščanja gozdov. Pravica eks-
ploatacije obsega 400.000 hektarjev ek-
vatorialnega pragozda. Razumljivo je,
da prijateljska neuvrščena država v
osrčju Afrike pričakuje korist tudi za
svoje ljudi — ne samo zaposlitev —
marveč tudi razvoj. Po pogodbi mora
»Slovenijales« zgraditi na eksploatacijs-
kem področju žagalnico in furnirni-
co, objekte družbenega standarda za
zaposlene delavce in njihove družine,
plačati davke i. d. Ker v Sloveniji ek-
sotični les potrebujejo za vsa lesarska
podjetja, je kolektiv »Slovenijales« po-
vabil k sodelovanju tudi druge, med
njimi šentjurski »BOHORA«.

Tako je prišlo do razloga, zaradi ka-
terega je Celjan, ing. Dušan Hus kot
predstavnik šentjurskega »BOHORJA«
pred časom krenil na pot v osrčje
Afrike k podpisu pogodbe in ogledu
tega, dokaj »dislociranega« sečišča lesa.

V Celju, mestu ob Savinji, se je
začela pot našega popotnika, cilj pa je
bil približno na isti geografski širini,
vendar daleč na jugu, le nekaj sto ki-
lometrov nad ravnikom ob reki Sangu.

Bajanga — Sedež »Slovenija — Bois«

Centralno-afriška republika je deže-
la naglih sprememb. Nekdaj francoska
ekvatorialna kolonija je samostojna že
šestnajst let. Njeno površino pokriva
zvečine tropski pragozd. Poljedelstvo
je na stopnji obdelave z motiko, živi-
norejale savanskih področjih, industri-
je skoraj ni, ima pa deželna zlato, di-
amante in druge rudnine, v zadnjem

času pa so odkrili celo uran in zbudili
interes na razvitem zahodu kot na
vzhodu.

Zaga in furnirnica, ki jo bodo zgra-
dila slovenska lesna podjetja, bo torej
pomemben delež pri razvoju dežele. Ba-
janga, ki leži ob reki Sangu, je sedež
Slovensko-centralnoafriškega podjetja
»Slovenija-Bois«.

Pred desetletjem tam ni bilo nič.
Nekakšni ostanki naselbine Bajange,
ki je že tonila v pozabo. Kdo ve za-
kaj?

Važno je, da je Bajanga spet oži-
vela, da danes šteje okoli 1000 prebi-
valcev, med temi je osem belcev, ki
pa so vsi Slovenci. V Bajangi so naj-
prej zgradili pomol, da so rečne ladje
pripeljale stroje. Zravljali so poseko
za letalsko pisto, tako da je naselbi-
na zdaj dosegljiva tudi po zraku, kaj-
ti, mimogrede povedano, ta mlada dr-
žava še nima kilometra železnice.

»V Bajango nas je pripeljal z aéro-
taksijem pokojni pilot Krumpak, ki je
takrat v Bangui »vskočil« kot pilot
angleške družbe. Nekam srhljiv je bil
polet čez goščo razraščeno zeleno mor-
je, kot je ekvatorialna džungla. Če bi
nas tu potegnili vase, bi nas težko
kdo našel.

Bajanga. Vas je, že skoraj mestece.
Večinoma so stavbe zgrajene iz desk.
Hišice, v katerih stanujejo naši fanti,
so bile pripeljane iz domovine. Tudi
šola, ki so jo naši postavili v Ba-
jangi, je Marlesova.

Oblast v vasi je nekakšen župan,
prijazen možak; njegova močna roka
pa je precej razcapani silak z gorjačo
— prava inkarnacija črnega Krjavlja.
Toda svojo nalogo je jemal resno, da
je kaj. Povsod nas je spremljal in
varoval.

CELJAN V OSRČJU AFRIKE

BAJANGA SLOVENSKA VAS

»Zbirčni gozdarji, tile Slovenci!«

V letih odkar so podrli v Bajangi
prvo drevo, je po džungli nastalo 240
kilometrov cest — če jim smemo tako
reči.

»Zdi se nenavadno, a je treba seka-
ti v tako velikem območju. Toda pre-
cej bolj jasno postane, ko zremo, da
na enem hektarju goščo zrasčene džun-
gle najdejo komaj po štiri do pet dres-
ves iz družine mahagonija. Tako vred-
nega lesa. Posekato drevje razrežejo
v gozdu, ga zvlečejo do bližnje ceste
in nato po cesti do Bajange, do reke
Sango. Od tu potem, če je voda do-
voľ visoka, hlode plavijo po reki do
reke Kongo in od tu do Port Noarja,
1000 kilometrov daleč od kraja, kjer
so bila podrta.«

Tako pripoveduje inženir Hus in na-
daljuje:

»Ogledali smo si »proizvodni pro-
ces«. Inženir Slave, ki vodi eksploata-
cijo v centralni Afriki, zjutraj sprejme
»raport« predelavcev, ki poročajo, ko-
liko ljudi je zbranih za delo. Po tem
inženir Slave krene s svojimi pigmeji
v prospekcijsko. Inženir obvlada je-
zik songho, ki ga za silo lomijo tudi
pigmeji. S temi pritlikavimi možmi se
odpravi v gozdove. Ko se pripeljejo do
predvidenega rajona, jih vse skupaj po-
žre džungla. Pigmeji so lovci in po-
znajo džunglo, kot bi svoje župe, če
bi jih imeli. Naloga teh možicev je, da
najdejo drevesa. Potem eden od njih
izseka do ceste sled, po kateri pride-
jo pozneje drugi delavci s svojimi ža-
gami, dvigali, vlačilci.

Črnci plemena Shongo so dobri de-
lavci, vendar ne poznajo vztrajnosti.
Osupnil sem nad spretnostjo, s katero
so očistili za sečnjo predvideno drevo

podrasti in lijan. Drevo, ki v prečni-
ku meri tudi po meter in več, podrejo
v evropejskem povprečju ...

... Toda ko drevo zalomasi čez
džunglo, ko pri padcu povzroči prav-
cati potres, sledi najprej diskusija. Po-
tem se znova zaženejo, se spet oddah-
nejo in klepetajo. Črnci se hitro priva-
jajo na mehanizacijo, skratka zelo upo-
rabljivi so. Sicer pa dobro zaslužijo in
naši strokovnjaki ne vidijo v njih le
»živo delovno silo«, marveč ljudi.«

Inženir Hus je pripovedoval, da so
znosni le večeri v Bajangi. Največkrat
jih prebijejo na pomolu nad reko San-
go, kjer vleče hladnejša sapa, kar je
po sopenih dnevih prava blagodat.
Le zamislite si 35 sopenj vročine in
100 odstotkov vlage v zraku?!

Črn možic, en naboj, en bongo

Pigmeji niso za delo. Šibki, kakor
so videti, sicer spretno sekajo lijane
s svojimi mačetami, očistijo tudi pro-
stor okoli dreves, označijo še pot do
ceste in njihovega »sihtaa« je konec.
Drugega dela se ne pritaknejo.

Kaj jedo?! Kdo ve? Videi sem, ka-
ko so pri sekanju lijan presekali ter-
mitsko mravišišče. Z neverjetno spre-
tnostjo so lovili skoraj pol centimetra
velike mravije in jih z užitek zoba-
li, kot mi česnje. Kako to delajo, kaj-
ti termit krepko ugrizne, tega seveda
ne vem?!

Pigmeje uporabljajo tudi za lov.
Rojeni lovci so, ki vidijo antilopo v
najbolj gostem grmovju, kjer bi kdo
od nas še slona ne opazil.

»Bongo, bongo!, kličejo vzburjeni
lovci in kažejo za živalmi, ki so že
zdavnaj pokazale pete... No, najbolj-
šim lovcem zaupajo puško in en sam
naboj. Pigmejec bo zgnil v goščo, ne-
kje v daljavi bo počilo in privlekel bo
antilopo, kajti v Bajangi ni mesnice.«

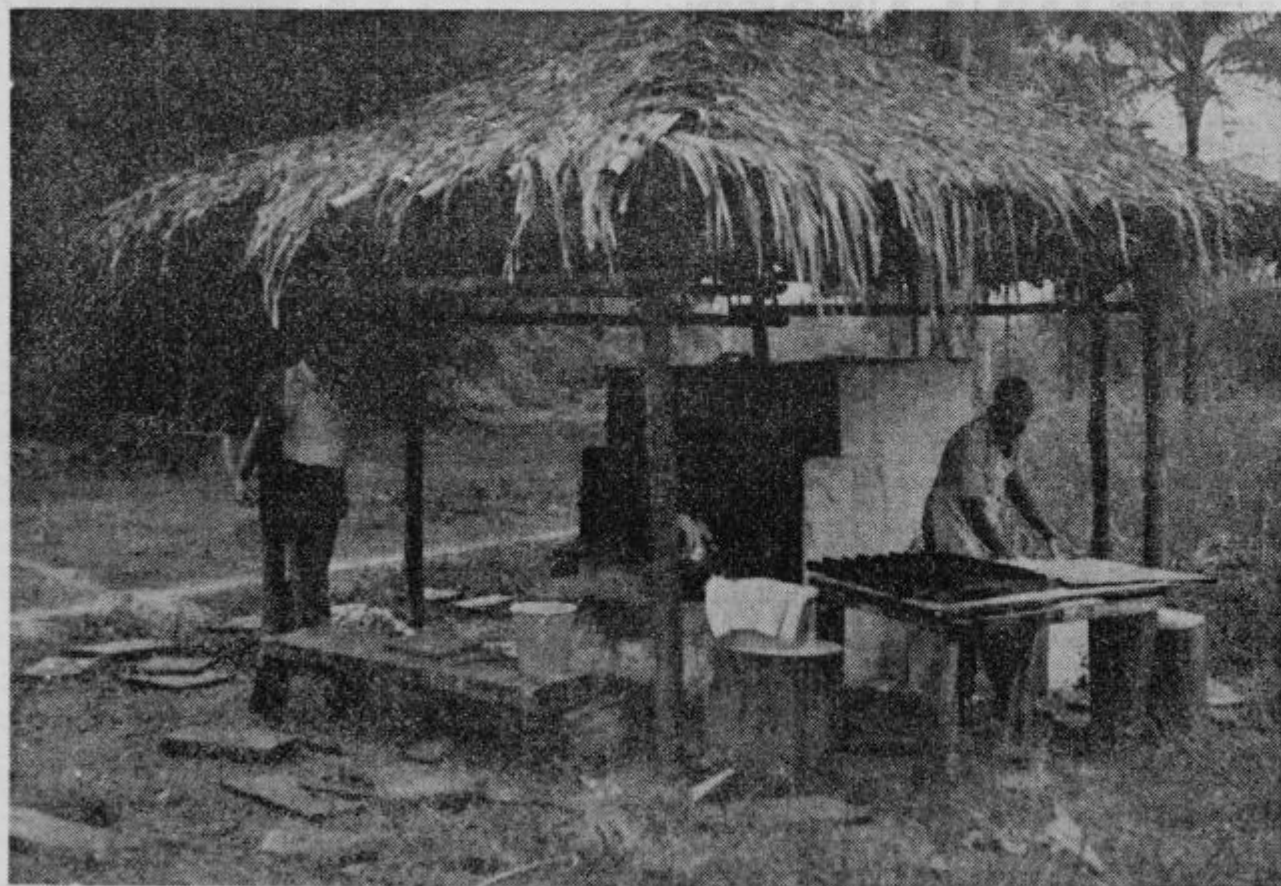
»Sami žrtve rasizma po vsem sve-
tu, zmajo biti črnci sami rasisti.« pri-
poveduje ing. Hus. V Bogundi je v mu-
zeju kazal zanimanje za pigmejsko
orožje, nakit in podobno, pa črnemu
kustosu ni bilo prav. Govoril je o
pigmejcih, ki da so problem za druž-
bo, neprilagodljivi, sovražni, nekoris-
ni. Do nedavnega so bili še kot div-
jad. Nihče ni bil kaznovan, kdor je
potožil pigmejca.

Se bo investicija splačala?

Inženir Hus pravi, da na vsak na-
čin. Ne glede na to, da je treba les
spraviti tako daleč, še vedno daje do-
ber posel. Zaga in furnirnica bosta
zmogli le del eksploatacije mase lesa
iz tega ogromnega kompleksa. Sloven-
ski lesarji so prišli sem še pravi čas.
Kakšnih 50 kilometrov dalje ob reki
Sango ustvarja ljubljanska »Emona«
plantažo kave. Centralno-afriška repub-
lika, po najnovejših vesteh že monar-
hija, je zanimiva. Zdaj ko se priprav-
ljajo na gradnjo železnice, gradnjo hi-
drocentrale, ko bodo naravna bogast-
va bolj pristopna, bo tudi več zani-
manja. Kdor prvi pride, prvi melje in
če je vrh vsega še prijatelj, melje tu-
di bolje.

Pripoved in fotografije:

Ing. DUŠAN HUS
Zapisal in uredil:
J. KRASOVEC

Črnci jedo manioko. To tudi najbolj prilagodljivim Slovincem ne prija. Zato so si zgradili peč na prostem, kot so v Slavoniji, naučili črnškega kuharja umetnosti peke kruha in tako jedo kruh po slovenskem receptu sredi afriške džungle.

NOVOLETNI MLADINSKI KONCERT

OSNOVE TRADICIJI

USPELA PRIREDITEV V HALI GOLOVEC

Ob koncu minulega leta je Društvo prijateljev mladine celjske občine pripravilo za učence višje stopnje osnovnih šol v občini zelo uspešno in izredno kakovostno novoletno prireditev, za katero bi kazalo, da jo organizator obdrži in razvija kot tradicionalno. Okoli 3000 učencev je na osrednji prireditvi v hali Golovec videlo spored ljubljanskih baletnikov pod vodstvom Lidije Sotlarjeve: Anonimus: Navihanka, Banfield: Dvoboj, Verdi: Španski ples, Minkus: Don Kihot, Čajkovski: Trije Ivani in Dvopak: Polka. Pesmi in operne arije sta pela altistka Marija Bitenc-Samčeva in basist Ladko Korošec. Novoletni

mladinski koncert je povezoval in komentiral gledališki in filmski igralec Bert Sotlar, ki je učencem tudi povedal znano Andersenovo pravljico Deklica z vžgalicami. Celoten spored prireditve je vsebinsko pripravila Marija Bitenc-Samčeva. Učenci osnovnih šol celjske občine so imeli tako priložnost videti prireditev ob koncu leta na visoki kakovostni ravni. Videli so nastop profesionalnega baleta iz Ljubljane in poslušali naše najbolj znane umetniške ustvarjalce na glasbenem in dramskem področju. Dokaz več, da se z visoko kakovostjo na profesionalni ravni da proslavlja-

ti tudi konec leta, v razvedrilo in širjenje kulturnega obzorja ob enem. Zato bi kazalo novoletni mladinski koncert v Celju v hali Golovec spremeniti v tradicionalno obliko novoletnega praznovanja mladih na kakovostni ravni za razliko od tistega, ki je bilo za cicibane na Tomšičevem trgu, kjer so se drenjali predvsem odrasli in gledali nekakšen nastop baleta celeja, ki naj bi bil namenjen najmlajšim, a je bil vse prej kaj drugega kot to. Zato bi kazalo osvojiti zamisel Marije B. Samčeve, saj bi s tem Celje pridobilo mnogo, posebno še zdaj, ko so na voljo ustrezni prostori. DRAGO MEDVED

DEDEK MRZAZ IN TRIM

Dedek Mrzaz, ki je v zadnjih dneh leta 1976 razveseljeval otroke po šolah, vrtcih in krajevnih skupnostih, se je za leto dni poslovil od svojih varovancev. Otroci so ljubljene dedka povsod navdušeno in prisrčno sprejeli, mu pokazali, kaj vse so se v letu dni, ko so ga težko pričakovali, naučili. Skupaj so zaplesali okoli novoletnih jelk in poslušali pravljice iz ust dobrega, starega dedka. Obljubili so mu, da bodo tudi v letošnjem

letu pridni in poslušni, kakor znajo biti. Se posebej navdušeni pa so bili, ko jim je dedek Mrzaz v hali pod Golovcem priredil novoletni trim. Udeležilo se ga je več kot 900 cicibanov iz celjskih vzgojno-varstvenih ustanov. V prostorni hali pod Golovcem so najprej skupaj zapeli in zaplesali, potem pa navdušeno skupaj z dedkom telovadili. Seveda, treba se je bilo potruditi, kajti dobri sivi mož je za vsakega od njih pripravil trim značko, ki jo

bodo skrbno čuvali. In vsi, prav vsi so jo dobili! Prav tako kot značke so bili veseli toplega objema dedka Mrzaza, ki jim je obljubil (in obljubo je tudi držal), da bo tudi v naše kraje postal snežinka. Pobešile bodo polja, gozdove in griče in otroci bodo potem lahko s sanmi in smučmi odhajali v naravo in se po milih voljih naužili snega. In spet so zapeli: »Zima zima bela... ringa ringa raja, dedek Mrzaz prihaja in še in še...« MATEJA PODJED

TAM-STADLER

1. TOPLOVODNI KOTLI
2. OLNJI IN PLINSKI GORILNIKI
3. ELEKTRONSKA REGULACIJA

VSE ZA OGREVANJE

SUPERAVTOMATSKO OGREVANJE Z VAKUUMEMAJLIRANIMI BOJLERJI

Mednarodni patent No.250127

UNIVERZALNI KOTLI

- od 25.000 kcal/h naprej
- možnost kurjenja z oljem, s premogom ali plinom
- visoki izkoristki goriva
- vgrajena avtomatika za samodejno delovanje
- gorilniki
- zagotovljeni nadomestni deli in servis
- ugoden dinarski nakup

KOTLI Z DVOJNIM KURIŠČEM

- od 25.000 do 80.000 kcal/h
- možnost kurjenja s premogom, odpadki, oljem ali plinom
- visok izkoristek goriv
- samodejno delovanje

KOTLI ZA OLJE ALI PLIN

- od 200.000 do 3.000.000 kcal/h
- ugodne dimenzije
- visoki izkoristki
- za delovanje do 110°C
- za nizkotlačno paro do 0,5 atm
- kvalitetni gorilniki
- dinarski nakup

TAM MARIBOR OBRAT STUDENCI
62000 Maribor
Leningrajska 27

VARČNO OGREVANJE

FRAN ROŠ

ZVESTA ČETA

19

»Splošna telesna šibkost. Nesposoben!«
»Ali prosim, rad bi služil domovini.« Povzdignil je roke.
»Sposoben na lastno prošnjo.«
»Juhuhu! Hoch Osterreich!« je zavpil s tankim navdušenjem.
»Vidite,« je poudaril major, »tudi v malem telesu more prebiti velik duh, patrijotski in poštvovalen, ki ga pri vas drugih pogrešam.«
Aristokrat von Liemen je bil sprejet k artileriji.
Na dvorišču so se zbirali k prisegi. Tu je smrdelo po goveji drobovini in krvi.
»Kako sijajno!« je pripomnil Polde. »V pravem okolju bomo prisegli!«
Z dvignjenimi tremi prsti desnice so za nadporočnikom ponavljali zaobljubo, da hočejo verno in hrabro služiti njegovemu cesarskemu in kraljevskemu apostolskemu veličanstvu cesarju Francu Jožefu, prvemu na kopnem, vodi in v zraku do zadnjega diha. In so končali:
»Kakor mi zares Bog pomagaj!«
Tovarišem zelencom so samo ustnice govorile.
Sonce je spet sijalo nad mestom, ki so peli skozenj z belimi listki za klobuki.

Po trgu jim je prišel nasproti upokojeni oficir in zdaj trgovec Otorepec:
»Le tako naprej, fantje. Domovina vas potrebuje. Dobro se vojskujte, z municijo ne štedite! To jih boste, polentarje, kaj? Sakramiš, še smo imeli rezerve!«
Brez brade je bil gladek in okrogel v lica. Za njim je služkinja vozila voziček z drobnima dvojčkoma.
Pred gimnazijskim poslopjem je Polde prišel:
»Hej Slovani, naša reč...«
Široko je valovalo in mogočno. Stražnika ni bilo blizu. V šoli je pozvonilo k odmoru. Odkorakali so na dvorišče, pridružili so se jim dijaki iz šole. Cesariskobrati profesor Greiler, pater patriae, jih je nagovoril svečano:
»Častna je služba, ki jo nastopate. Ne manjka več mnogo do končne zmage, in skoro se povrne kot zmagovalci, domovina vam postavi slavo. Na tleh so še vsi sovražniki, skoro zaprosijo za mir. Toda ne poznajte milosti! V duhu bomo z vami. Mladina, naprej! Tja do Benetk! V deželo slavnih zmag Radeckega! Hura!«
Polde je zabundal:
»Radečki je en fajm gospod...«
Nemci so zaorili:
»Die Trommel schlug zum Streite, er stand an meiner Seite.
Gloria, victoria...«
Prihodnje dni so zapuščali šolo. Razrednik Scherl jih je pomiloval. Greiler je bil poln navdušenih besed. Prejeli so spričevala o dovršenem razredu in za njimi je bilo sivo poslopje. Nova pota so se odpirala, negotova in težavna. Zapustili so varno zatišje.
»Ubožci!« je Marjana stokala ob štedilniku.
Zadnje svobodne dneve so prežvelji doma. Drug drugega so iskali, da so bili veselejši, da so ob vinu in pesmi pozabljali nase.
Ivan je ostal v mestu pri materi. Obiskala ga je Anica, da se poslovijo, preden pojde. Na samotni klopi v zelenem parku sta si obljubila zvestobo do konca. V objemih in poljubih, s solzami v njenih lepih očeh.
Da, bil je maj. Topli, cvetoči maj v letu šestnajstem.

VII.

Najmlajši monarhijski letnik je vstopal v veliko vojno. Dolgi hodniki kasarne so smrdeli po straniščih in znojnih cunjah. S tem smradom se je mešal duh po zelju iz kuhinje in lisnem komisnem kruhu. Vojaki v obdelih,

pomečkanih oblekah so ropotali s težkimi čevlji po kamenitih ploščah hodnikov, vmes se je včasih zajedel rezek klic.
Studentov je bilo pet in štirideset. Polde je prikimal:
»Prav tam pričujemo kakor Jože Lipovšek, Anton Belaj in drugi. Morda se kdo kmalu privadi okolju, tem bolje zanj in za okolje. Ali kadar mi kdo še kaj čeka od sodobni kulturi in človečanstvu, mu izpulim lase in ušesa. O du mein Osterreich!«
Ivan je bled klonil poleg njega. Stoično mirno in temno je zrl predse Milan. Zobe je tiščal v spodnjo ustnico Tine.
Letovodja jih je spremljal na kolodvor. S kovčegi na ramenih, brez šopkov so v dvostopih korakali skozi mesto. Trgovec Kuschler se je smehljaj s praga, ko je motril nove bojevnike.
Gospoda Otorepca ni bilo videti, menda je sedel pri obedu, ali pa je bil za kratko urico legel k počitku.
Ko je Kargl hotel zaspati, ga je Čeh Lankaš sunil s pestjo v hrbtišče, da je preplašen zakrehal. Se dobro, da tega ni videla njegova mamica, ki je kmalu zatem prišla na kolodvor.
V vagonu je zadisalo po vinu. Le Kargl ni pil, pa se morda še kdaj navadi, če mu bo tega treba.
Odmikalo se je mesto z zvoniki, hišami in ljudmi, v njem so ostajala leta študentska. Bog z njimi! V lepem maju je sicer sijalo sonce, pred domovi so se igrali otroci, oblaki so plavali preko neba, kakor da je vsi v redu na svetu in je življenje na njem le ljubka idila. Ali viak je drsel dalje skozi lepo pokrajino do trga z dve ma dolgima vrstama hiš ob cesti.
Korporal Brenk je stal pred kolodvorom, debel in majhen si je vihal dolge črne brke. Preštel je dečke in jih vodil pred vojaško poslopje. Sedli so na kovčege sredi ceste.
»Čas je zlato, zlasti pri vojaki,« je ugotovil Polde in izvlekel karte. »Kličimo kralja!«
Toda še je korporal zasopel pridirjal iz poslopja in izbruhal v slovenski nemščini:
»To so predrzni smrkavci! Kakor da so prišli kvartal k vojakom! Čakajte, skoro odklenka vam in vašemu civilni. Odslej ste samo še vojaki, avstrijski vojaki, niti ljudje niste več. In kvartate tu na cesti. Imamo vendar vojno z vsemi sovražniki. Marš!«

ŠAH: PEŠEC ZMAGOVALEC

Kot zadnji so se v preteklem letu predstavili celjski šahisti. Dan pred novim letom so se zbrali v Sahovskem domu na svojem tradicionalnem novoletnem turnirju. Sočasno je ta turnir veljal kot deseto tekmovanje za najboljšega brzopoteznega šahista Celja v letu 1976.

Tudi tokrat so bili zbrani najboljši celjski šahisti in gostje iz Zalca. Po zanimivih igrah je Franc Pešec, pred Markovičem (JLA), Skokom in Pertinačem ter Mikcem.

Tako je po desetih turnirjih, ki so bili preko celega leta osvojili naslov najboljšega brzopoteznega šahista Celja Franc Pešec. Med najboljšimi šahisti pa srečamo še Ceglerja, Pertinača, Skoka, Bervarja, Goriška, Ojstreža, Jazbeca in Planina.

J. KUZMA

DARILO ROKOMETAŠEM

Rokometaši Celja so se po uspešnem nastopu proti Crvenki, ko so zmagali presenetljivo z rezultatom 30:28, dobili posebno ne vsakdanje darilo. Frizarstvo Ster iz Lilekove ulice v Celju jim je za uspeh podarilo brezplačno striženje v letu 1977. Torej se ne smemo čuditi, če bodo celjski rokometasi letos primerno in lepo podstriženi in urejeni. Igralci Celja pa so bili tega darila izredno veseli.

J. K.

OB VSTOPU V NOVO LETO

ŽELJE POD GOLOVCEM

NEKAJ NOVOLETNIH ŽELJA ŠPORTNIH DELAVCEV

Celjska prireditvena dvorana Golovec, ki nas preko leta vabi na številne športne prireditve je tudi ob vstopu v novo leto, zlasti pa potem, ko je že odbila dvanajsta ura, ponoč, zbrala številne športnike. V dobrem razpoloženju smo pobrali nekaj novoletnih želja.

Zmago Sagadin, trener celjskih košarkarjev: »S prvenstvom nadaljujemo že v soboto. Tokrat gremo v goste Jugu. Želimo, da pokažemo boljšo igro kot proti Mariboru in ker tudi domačini nimajo visokih igralcev, lahko presenetimo.«

Zoran Jovanović, NK Klavdivar: »V novem letu bomo pod dobrim vodstvom trenerja Ilije Ubaviča pokazali še več. Sedaj smo homogena ekipa, ki se iz kola v kolo jača. Ob koncu bomo vsakakor bolj boljši v republiški ligi. Osebnostno mislim, da imamo še možnosti za osvojitve naslova prvaka.«

Vlado Bojović, ZRK Celje: »Že drevi potujem v Beograd na priprave študentske reprezentance Jugoslavije. Na svetovnem prvenstvu bomo imeli težavno delo, toda skupaj z Zorkom bova častno zastopala našo reprezentanco. Ob povratku pa gremo v težke borbe za točke.«

Katja Planteu, odbojgarska sekcija Golovec: »Letos je bila ekipa Fužinarja še močnejša. Toda naša ženska odbojgarska ekipa se popravlja. Vrsto smo močno po-

mladili in zato bo ženska odbojka v Celju še nadaljevala svojo pot navzgor.«

Tone Goršič, trener rokometarjev: »Težavno, toda uspešno leto je za nami. Upam, da smo uspeli. Toda rezultati nas sočasno obvezujejo za naprej. Toda v mladosti naših igralcev ima-

mo vse možnosti, da uspešno tudi letos.«

Marjan Goleš, zvezni nogometni sodnik: »Želim dobro sojenje na naših nogometnih igriščih, zlasti pa prodor naših mladih sodnikov.«

Marjan Hlačer, rokometni sodnik: »Da bi dvorana Golovec tudi v tem letu zabeležila uspehe rokometarjev, košarkarjev in odbojkaric ter da bi tudi kegljavke in atleti dosegli svoje izvrstne rezultate.«

Ing. Rado Petru, ljubitelj športa, Klima Celje: »Da bi naši športniki tudi v bodoče ponesli dobro ime športnikov mesta ob Savinji v jugoslovanski in svetovni prostor. Nam navijačem pa, da nudijo še naprej zanimive in lepe borbe.«

Rudi Travnar, ZPK Neptun: »Svojim plavalcem želim čimprej boljše pogoje za delo in s tem tudi več uspehov.«

Nace Krumpak, direktor TRC Golovec: »Da bi v letu 1977 postala naša dvorana zbirališče vseh, ki ljubijo šport, rekreacijo in ostale prireditve. Prve korake smo že dosegli, potrudili pa se bomo tudi v bodoče. Pa srečno 1977!«

Deset želja v dvorani Golovec ob vstopu v novo leto. Deset želja ljubiteljev športa in športnikov, ki bodo že v prihodnjih dneh začeli z delom in novimi naporji za čimboljše rezultate.

J. KUZMA

SMUČARSKI TEČAJI

V zadnjih zimah ni bilo možno pripraviti številnejših smučarskih tečajev, saj je skoraj vedno primanjkovalo snega. Letos kaže s snežno opojnostjo nekoliko bolje, tega pa se seveda najbolj veselijo otroci. Aktiv za rekreacijo v Zelezarni Store, ki je za svoje športno in rekreacijsko delovanje prejela Bloudkovo plaketo, bo od ponedeljka (10. januarja) dalje pripravil vsak dan popoldne smučarski tečaj za otroke in odrasle. Tečaj bo na lepih terenih na Svetini in to od 15,30 dalje.

Torej priložnost je tu, treba jo je samo izkoristiti in se udeležiti smučarskega tečaja. Vožnja s smučmi po belih poljanah je le prijetnejša, kot pa samo gledanje tistih, ki se znajo smučati...

NOVI
tednik

ALPINISTIČNI ODSEK

pri PD Celje začenja s

PLEZALNO ŠOLO,

v četrtek, 20. januarja 1977 ob 18. uri v pisarni PD Celje — Stanetova ulica 1.

Pogoji za vpis bodo objavljeni v oglasni omari.

NOVO NA TRGU

PIŠENIČNO PIVO

poiščite ga
na
prodajnem
mestu

pivovarna laško

Ljubljanska banka

ne samo v prvih
januarskih dneh

kadarkoli lahko pripišete obresti za minulo leto

Vsakdo, ki varčuje, gotovo precej dobro pozna vse načine obračunavanja obresti, pozna višino obrestnih mer za različne oblike varčevanja in gotovo pozna ugodnosti, ki jih prinaša varčevanje pri Ljubljanski banki. Kljub temu pa smo se odločili, da vas čisto na kratko seznanimo z obrestnimi merami, po katerih banka varčevalcem obračunava obresti od vloženi sredstev.

Dinarska in devizna sredstva občanov obrestuje Ljubljanska banka po obrestni meri:

7,5% letno za vloge na vpogled,
9% letno za vloge, vezane na 13 mesecev,
10% letno za vloge, vezane na 24 mesecev.

V primeru, da se odločite za vezavo sredstev, vam

le-ta prinašajo večje obresti, kar vam daje več možnosti, da zadovoljite svoje potrebe in uresničite svoje želje. Pri sredstvih na deviznih hranilnih računih se vse obresti obračunavajo v tuji valuti.

V Ljubljanski banki dinarske in devizne hranilne vloge občanov vodimo v elektronskem računskem centru, zato lahko zelo hitro in natančno izračunamo vse obresti od vloženi sredstev naših varčevalcev. Vsi podatki o obračunanih obrestih za minulo leto so shranjeni v elektronskem spominu in vam jih bo banka lahko avtomatično pripisala katerikoli dan v letu z enako natančnostjo in zanesljivostjo kot v prvih dneh po novem letu.

Vsako leto zasledimo primere, ko se že v prvih januarskih dneh zgodi pri bančnem okencu znatno več občanov kot običajno, ker želijo, da bi jim banka na hranilne knjižice pripisala letne obresti.

Dolge vrste čakajočih so za banko in za občane neprijetni, zato vam svetujemo, da s pripisom obresti počakate nekaj dni, saj vam bo banka natančno in zanesljivo vpisala obresti ob prvem vašem obisku.

Mimogrede pa še tale dobra novica, ki je mogoče še ne veste. Tudi sredstva na vašem tekočem računu obrestuje banka po enaki obrestni meri kot hranilne vloge na vpogled, to je po 7,5% letno.

M

OGLASI

PRODAM

DIVAN, dobro ohranjen, ugodno prodam. Ogled vsak dan razen sobote. Marija Močnik, Miklošičeva 10, Celje

4 KOSE kompletnih koles z zmskimi gumami, vse skoraj novo in sprednja hauba, zelo malo karambolirana, vse za prinza 1200 C,

ugodno prodam. Anton Mesar, Titova 35, Radeče.

MIZARSKO kombinirko — trije motorji, malo rabljeno, poceni prodam. Jože Škoflek, Klanc 83, Dobrna.

PRALNI stroj, na dvanajst programov, prodam. Franc Kekec, Goriška 4, Celje.

HISO, enonadstropno, pokleteno, z obširnimi vrtni, ugodno prodam na Vranskem. Ogled ob torkih in petkih. Interesenti naj se javijo zaradi informacij na naslov: ing. Vertovčnik, Gozdno gospodarstvo Vransko št. 25.

PZ 125, letnik 1971, prodam. V račun vzamem tudi zastavo 750. Jože Brečko, Primož 10, Sentjur pri Celju.

STANOVANJE, vseljivo, v novem bloku v Celju, prodam. Pismene ponudbe pod oznako »Ugodno«.

AVTO diana citroen, l. 1969, prodam. Ogled popoldne. Majcen, Celestinova 6, Celje.

MOTORNO žago stihl 050 AV, skoraj novo, prodam. Ogled popoldne. Selič, Repno 5, Sentjur pri Celju.

SADIKE breskev, raznih sort, enoletne in dveletne prodam. Celje, Partizanska cesta 38.

2000 kg PESE, krmilne, za krmljenje prašičev ali mlače govedi, prodam. Feliks Plešnik, Hajnsko 23, 63353 Pristava.

NOVO kuhinjo gorenje PEA hrast, štedilnik, 2 plin, 2 elektrika, trajno goreči šte-

dilnik s pečico, bojler 8 l in enoletno omaro prodam ugodno zaradi selitve. Ogled mogoče vsak dan od 16. ure dalje. Vodopivec, Hotunje, nasproti železniške postaje Ponikva.

FIAT 750 de lux, letnik 73, prodam. Milan Dobrotinšek, Petrovče, vrt — za šolo.

GUMI voz (na puše) in vzmeti za prikolico za osebni

avto, 12 col, žago za razrez hlodovine (pan žago horizontalno), kolesa 15 col za gumni voz, komplet. na, prodam. V račun vzamem tudi mlado kravo ali teličko. Glansko 7 a, Ljubljana, p. Škofja vas.

PLINSKO peč kupim. Informacije po telefonu, dopoldne do 14. ure 238-00, popoldne 25-893.

zasebno stopnišče, 190 m² vrta, zamenjam za trisobno stanovanje v bloku v Celju. Ponudbe pod oznako »Zamenjava lastništva«.

RAZNO

IZMENICNO zaposleni ženski ali zakoncema oddam v središču Sentjurja sobo, vso opremljeno ali prazno, s souporabo kopalnice, za varstvo otroka. Kasneje je mogoče dobiti tudi kuhinjo. Ženska je lahko zaposlena samo popoldne.

STANOVANJA

POLOVICO hiše: kuhinja, tri sobe, kopalnica, shramba,

Šolski kovinarski in metalurški center Štore

Komisija za razpis delovnih mest razpisuje prosto delovno mesto

SOCIALNEGA DELAVCA

POGOJI: končana višja šola za socialne delavce morainopolitična neoporečnost družbenopolitična angažiranost zaželeno nekaj prakse

Kandidati za delovno mesto morajo skupno s prijavo in ustreznimi dokazili predložiti tudi svoj koncept dela.

Potrebne informacije lahko dobijo kandidati v upravi ŠKIMC STORE.

Rok za prijavo je 30 dni po objavi.

DOM UPOKOJENCEV CELJE Jurčičeva 6

razpisuje prosto delovno mesto

GLAVNE MEDICINSKE SESTRE

Pogoji za zasedbo delovnega mesta so po samoupravnem sporazumu o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest naslednji:

1. poklic profila inženir zdravstvene smeri
 2. opravljen strokovni izpit
 3. 2 leti delovnih izkušenj
- Ni reelekcije.

Razpis velja do 15. 1. 1977.

Vloge sprejema tajništvo Doma upokojencev Celje do poteka razpisnega roka.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega moža in očeta

Ivana Pohole

iz Zeleznega 30, Zalec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za usno izraženo sožalje, počastitev pokojnika s številnimi vencji in veliko lepega cvetja, ter za številno udeležbo ob zadnjem slovesu. Posebna zahvala ZB, kolektivu in sindikatu CP Celje TOZD Asfalt-kamnelom Vel. Pirešica in sindikatu Izletnik TOZD Hotel Celea, za darovane vence. Prav tako se iskreno zahvaljujemo obema župnikoma Zolarju in Videnšku za ganljive besede ob odprtem grobu in za pogrebni obred.

Zalujoči:

žena Marija, hčerka Marija z družino, sinova Jože in Ivan z družino

Zelezno, 27. decembra 1976

PRIVOŠČITE SI SKODELICO K A V E

Celjska mestna hranilnica

1 delovno mesto dinarsko-valutnega likvidatorja blagajnika

Zahteve: ekonomska srednja šola, gimnazija ali upravno administrativna srednja šola ali pedagoška gimnazija ali srednja komercialna šola in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj ter delo v izmeni

Služba računovodstva

1 delovno mesto referenta posl. sred. in stroškov delovne skupnosti

Zahteve: ekonomska srednja šola, gimnazija, upravno administrativna srednja šola ali srednja komercialna šola in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

1 delovno mesto operater sistema v poslovnih enoti

Zahteve: ekonomska srednja šola, uspešno opravljen psihološki test in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj ter delo v izmeni

1 delovno mesto referenta za funkcionalno knjigovodstvo

Zahteve: ekonomska srednja šola, gimnazija ali upravno administrativna srednja šola in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Direkcija kratkoročnega kreditiranja

2 delovni mesti kreditnega referenta za obratna sredstva

Zahteve: višja šola ekonomske ali pravne smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Ekspozitura Šentjur

1 delovno mesto referenta za dinarske posle s prebivalstvom

Zahteve: ekonomska srednja šola ali gimnazija ali upravno administrativna srednja šola ali pedagoška gimnazija ali srednja komercialna šola, 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

Vse kandidate, ki izpolnjujejo pogoje razpisa vabimo, da vložijo svoje prošnje v roku 15 dni pri Službi poslovne koordinacije Ljubljanske banke podružnice Celje.

GROENLAND

VSE MANJ NA KONCU SVETA

Grönland počasi menja način življenja in končno le prihaja iz svoje ledene izoliranosti, ki je narekovana s klimatskimi in geografskimi pogoji. Od leta 1953, ko je iz kolonije nastala danska provinca, na tem otoku — največjem na svetu, katerega severni deli se kopajo v Severnem ledenem morju, južni pa v Atlantiku — postajajo vedno bolj dostopne tehnične in tehnološke stvaritve moderne znanosti, ki so vplivale na spremembo življenja tudi v ostalih delih sveta.

Na otoku je samo 200 km avtomobilskih cest, tako da se promet odvija v glavnem s helikopteri, saj le-ti vzdržujejo redne linije med vsemi večjimi mesti na otoku. Vse manj je videti sani s psi in kajake. Zamenjali so jih snežni skuterji in motorni čolni iz fiberglasa. Pomankanje ceste in sam teren onemogočajo razvoj cestnega prometa, avtomobilov pa v mestih kjub temu ne manjka. Prebivalci otoka sicer niso lastniki avtomobilov, vendar radi uporabljajo za prevoz taksii, ki je nasploh izredno priljubljen v glavnem mestu provincie Godthaab.

Eden od Dancev, taksist, ki je pred štirimi leti prišel na ledeni otok, se rad hvali s svojim zasluzkom in pripoveduje, da bo kaj kmalu kupil največjši tip mercedesa za potrebe službe.

Trgovski centri, ali bolje rečeno centri za zamenjavo dobrin, so že od nekdaj bili za Grönlandcane mesta, kjer so gradili svoje naselbine. Danes primitivne trgovine zamenjujejo moderni supermarketi največjih evropskih družb, na kuhinjskih mizah pa je vedno več živin, ki niso z otoka. V supermarketu v Sukkertoppenu lahko prebivalci — predvsem ribiči — kupijo

najrazličnejše vrste južnega sadja in zelenjave iz Kenije ali Karibskih otokov. Vse to jim je bilo pred desetimi leti še povsem neznano.

Avtomatizacija telefonskega prometa omogoča prebivalcem Grönlanda veze z vsem svetom, kar je še kako pomembno za do nedavno izolirano življenje otoka. Satelitski komunikacijski sistemi prinašajo tudi televizijske barvne programe danskih, nemških in švedskih televizijskih mrež, čeprav polilegalno, »piratsko« kakor pravijo sami Grönlandcane, saj se zavedajo, da se te tuje družbe ne bodo odločile za dolgo in zapleteno pot dokazovanja pravic za gledanje določenih programov.

Grönland še vedno nima lastne televizijske mreže, čeprav je to ena pogostih tem razgovorov o bodočnosti. Odgovorni menijo, da so za to potrebne dolge priprave in proučevanje specifičnosti televizijskega programa pokrajine z etničnimi in jezikovnimi problemi. Za razvoj televizije bo pomembno spoznavanje izkustev otoka, ki je v podobnem položaju — Islanda. Morda je prav zaradi pomankanja televizije izredno poslušan program grönlandске radijske postaje, ki oddaja 10 ur dnevno. Seveda je največ glasbe, ki pokriva čez polovico skupnega programa, ostalo pa so oddaje z vseh področij življenja v danščini in v grönlandskem jeziku, glede na to, da večino prebivalstva predstavljajo prvi naseljenci — eskimi.

Zahvaljujoč prodoru tehnike, predvsem pa najmodernejšim sredstvom za komunikacijo, je Grönland resnično vse manj tisto, kar je bil nekoč — oddaljeni ledeni otok na koncu sveta.

KIV DOLER NAPOTEK ZA LETO 1977

**Nikarte si v novem lejti,
od vsega preveč želeti,
kajti zna se vam zgoditi,
da nebi si mogli riti pokriti.**

POLJSKA

DAN BREZ CIGARETE

V cigaretnem dimu je približno 300 različnih strupenih spojin, med katerimi so mikroskopsko majhni delčki ne samo nikotina, temveč tudi mnogo bolj strupenih snovi kot: cianovodik, žveplene sestavine, radioaktivni ogljik C 14 itd., ki lahko povzročijo rakasto obolenje. Zato so Poljaki že pred tremi leti proglasili 1. december za Dan brez cigarete.

Oblaki cigaretnega dima so na Poljskem vedno gostejši, saj so že na četrtem mestu na svetu po številu pokajenih cigaret. Osnovni moto akcije je: »Ne kadi — okoli tebe so ljudje!« Uvedli so tudi posebno »brezdimna območja« in sprejeli zakon o prepovedi kajenja na določenih prostorih — bolniški prostori, poslovni zavodi, vsa sredstva javnega prevoza in celo v čakalnicah.

Akciji proti kajenju so se pridružili poljski znanstveniki in objavili zastrašujoče podatke.

Kar 28 raznih boleznij je vezano na nikotin, 95 odstotkov bolnih za rakom na pljučih je iz vrst kadilcev, verjetnost obolenja za rakom je 15-krat večja, če pokadiš deset cigaret dnevno in 65-krat večja, če jih pokadiš 40. Tudi obolenja srca, želodca, skleroza — vse to gre vzporedno s kajenjem.

Kajenje zmanjšuje tudi psihofizične sposobnosti za približno deset odstotkov, utrujenost kadilcev se poveča, ker nikotin uničuje vitamin C. Vsaka cigareta krajša življenjsko dobo za 15 minut, 60 pokajenih cigaret jemlje dan življenja!

Akcijo so podkrepili z različnimi podatki, mišljenji in nasveti. Vključil se je tudi »črni humor«: Rabelj na smrt obsojenemu ponuja cigareto in ta je noče, češ, hvala, kajenje krajša življenje.

ZDA

KO JE KRIZA

V obdobju krize ali v trenutkih izredne napetosti se moški obrnejo k pijači, pretiranemu kajenju in seksu, ženske pa k hrani ali k brezalkoholnim pijačam — tako so pokazale najnovejše raziskave skupine psihologov in psihiatrov z ameriške univerze John Hopkins.

Skupina strokovnjakov, ki jo je vodil dr. Lawrence Green, je sestavila vprašalniki za večje število ljudi. Rezultati so pokazali, da moški najdejo »ventile« v relativno majhnem številu stvari, medtem ko je ta pri ženskah večji.

Različni predsodki moškim ne dovoljujejo, da bi se osvobodili pretirane napetosti. V jokom ali z razkazovanjem svojih občutkov, zato se obrnejo k mnogo bolj nevarnim sredstvom — k pijači in kajenju, ali pa dovolijo, da napetost raste do eksplozije. Analiza je pokazala, da se različni ljudje tudi različno osvobajajo številnih napetosti. Bolj odprte osebnosti s pogovarjajo z drugimi ljudmi in skušajo na ta način rešiti svoj problem, »zaprteži« pa uporabljajo dolgotrajna kopiranja, aktivnejša ljubezenska razmerja ter razne druge stvari, ki jim dajejo predvsem zadovoljstvo.

INDIJA

MEDSEBOJNI ZAKONI

Tako kot Bušmani ter Hottentoti, ki naseljujejo puščavo Kalahari na severozahodu Afrike, tudi narod Kora z juga Indije postavlja v veliko vprašanje svojo bodočnost zaradi upornega sk'apanja zakonskih zvez znotraj ozke skupnosti.

Zdravniki, ki ne pripadajo njihovemu zaprtemu svetu, so obiskali Kote in ugotovili, da se je njihova populacija zmanjšala v zadnjih petih letih s 1500 na 1236 članov. Hoteli so jim pojasniti, kako pomembno je za njih, da začno sklepati zakone izven svojega klana. Toda ljudski govilaar Kauntan pravi, da bi prej dovolil propad naroda, kot pa dovolil zakonske zveze, ki ne odgovarjajo tradicijam.

Po nekaterih uradnih preučevanjih predpostavljajo, da so Koti ostali izdvojeni od drugih indijskih plemen že pred več kot 1500 leti. Ugo-

tovili so, da plemenu primanjkuje krvne skupine A. Toda, najnovejše analize so pokazale, da ta krvna skupina kljub temu obstoji pri trindvajsetih osebah iz dveh družin. Pri tem so ugotovili, da obstaja veza med temi ljudmi in človekom, ki je imel splošni odnos izven plemena.

Čeprav žive v ugodnih pogojih, so Koti slabega zdravlja. Zelo so podvrženi raznim infekcijam in tudi smrtnost otrok je izredno velika. Več kot 65 odst.

Demografska analiza iz leta 1974 je pokazala, da so zakoni Kotov zelo nestabilni in z visoko stopnjo smrtnosti žena, kar bi lahko primerjali s stanjem med Kalgank Indijanci v Severni Ameriki.

Koti ne poznajo nepismenosti. So vrhunski kovači, drvarji in zidarji. Med njimi je tudi zdravnik splošne prakse, drugi pa je končal visoko šolo in je zaposlen na

davčni upravi. Njihove prijetne in lepe žene se ukvarjajo z gospodinjstvom ter skrbijo za družine, ki žive s strešniki pokritimi hišami, za katere je značilna obilica svetlobe in čistota. Številna gospodinjstva imajo radioaparate, zbirke porcelanaste posode in pohištvo iz palisandra.

Koti se neradi mešajo s tujci, za obiskovalce pa imajo posebne hiše. Gostom ne dovolijo obisk v svoji hiši.

Subramaniam, 24-letni visoko izobražen Kot, zaposlen na pošti, se strinja z zdravniki, vendar ne želi narediti ničesar, kar bi bilo proti tradiciji, ker bi s tem pustil na cedilo starše in svoj narod. 70-letni Hambaten pa je celo proti sklepanju zakonskih zvez pripadnikov Kotov z osebami, ki so prav tako Koti, vendar imajo krvno skupino A. »To je božja volja in mi ne moremo nič zoper to.«

DANSKA

SPOLNA VZGOJA

Evropsko sodišče za človekove pravice je odbilo pritožbo treh danskih zakonskih parov glede spolne vzgoje v šolah. Protestirali so namreč proti uvajanju obveznega predmeta spolne vzgoje v šolo, češ, da bodo na tem področju svojim otrokom dali pravilnejšo vzgojo.

Ker so jim na Danskem pritožbo odbili, so iskali pravico na evropski ravni in sicer na podlagi evropske konvencije o pravicah človeka. Ta zagotavlja — med drugim — pravico do takšnega izobraževanja, ki ne bo nasprotovale družinskim stremljenjem, spoštovanju zasebnega in družinskega življenja, kot tudi svobodni mišljenja in zavesti.

Zakon, ki so ga sprejeli na Danskem, za uvedbo spolne vzgoje v šoli ima namen »bolje obveščati učence« in »ne nasprotuje splošnemu interesu«. Takšen je del odločitve evropskega sodišča, ki tudi ugotavlja, »da ni v nasprotju z osnovno pravico staršev, da o vseh teh vprašanjih svetujejo otrokom«.

Nepismenost ni samo problem posameznikov ali določenih narodov, v svetovnih razmerah ima vpliv na ekonomski in družbeni razvoj velikih regij. Tako ugotavljajo v organizaciji UNESCO in ugotavljajo, da hodita »rokno pod roko« nepismenost in siromaštvo. 25 najnerazvitejših držav na

UNESCO: NEPISMENI

svetu ima tudi najvišje število nepismenih — 80 odstotkov. Kljub velikim naporom, ki jih vlagajo te dežele v borbo proti nepismenosti, bo leta 1990 še vedno približno 240 milijonov otrok med 5 in 14 letom starosti, ki ne bodo imeli možnosti za redno obiskovanje pouka. Tega istega leta bo po ocenah na svetu 820 milijonov nepismenih, kar je za 20 milijonov več kot danes.

**NOVI
tehtnik**